

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

7ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 23 Μαρτίου 2020 με την εξής σύνθεση: Μιχαήλ Σειραδάκης Πρόεδρος, Χρυσάνθη Ζαράρη-Εισηγήτρια και Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 13.02.2020 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Α.Ε.Π.Π. 169/14.02.2020, του οικονομικού φορέα με την επωνυμία « .....» που εδρεύει στην ....., επί της ..... αρ. ...., (εφεξής προσφεύγων), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά της ....., (εφεξής αναθέτουσα αρχή) και

Του οικονομικού φορέα με την επωνυμία « .....» και τον διακριτικό τίτλο « .....», που εδρεύει στο ....., επί της οδού .....αρ..... (εφεξής α' παρεμβαίνων), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Του οικονομικού φορέα με την επωνυμία « .....», με τον διακριτικό τίτλο « .....» που εδρεύει στη ..... αριθ. .... (εφεξής β' παρεμβαίνων), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Του οικονομικού φορέα με την επωνυμία « ..... και τον διακριτικό τίτλο « .....», που εδρεύει στα ....., επί της οδού ..... αρ. ....(εφεξής γ' παρεμβαίνων), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την υπό εξέταση Προδικαστική Προσφυγή, ο προσφεύγων επιδιώκει α) να ακυρωθεί η με αριθμό 10861/4-2-2020 Απόφαση της αναθέτουσας αρχής με ΘΕΜΑ: Απόφαση αξιολόγησης (αποσφράγιση – δικαιολογητικά συμμετοχής- τεχνική αξιολόγηση- οικονομικά) του διαγωνισμού με αριθμό διακήρυξης ..... για την προμήθεια Υπηρεσιών Καθαριότητας για την κάλυψη των αναγκών της και των συμπροσβαλλόμενων από 17-1-2020, 22-1-2020 & 29-1-2020 πρακτικών αξιολόγησης του ως άνω διαγωνισμού και κάθε άλλης

συναφούς διοικητικής πράξης και β) τον αποκλεισμό των εταιρειών - «
.....»»,

« .....»»,

« .....»»,

« .....»», και

« .....»».

Με τις παρεμβάσεις του ένας έκαστος εκ των α-γ παρεμβαινόντων αιτούνται τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλόμενης ως προς το μέρος με το οποίο κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά τους.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Γ. Ζαράρη

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, με την με αρ. .... διακήρυξη, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε Δημόσιο Ανοιχτό Διεθνή Ηλεκτρονικό Διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων αρμοδιότητας της για ένα έτος, προϋπολογισμού 766.129,03€ πλέον Φ.Π.Α. 24%, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει της τιμής (χαμηλότερη τιμή).

2. Επειδή για την άσκηση της κρινόμενης προδικαστικής προσφυγής έχει καταβληθεί e-παράβολο ύψους 3.830,65 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο αυτόματης δέσμευσης με κωδικό ....., έγγραφο ηλεκτρονικής πληρωμής του ως άνω παραβόλου ημερομηνίας 13.02.2020 και εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «δεσμευμένο»).

3. Επειδή, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, περίληψη της διακήρυξης απεστάλη προς δημοσίευση στο Συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 28.11.2019 (βλ. άρθρο 1.6 της

Αριθμός απόφασης : 417/2020

διακήρυξης), η διακήρυξη καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) καθώς και στην διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, όπου έλαβε αύξοντα αριθμό ΕΣΗΔΗΣ .....

4. Επειδή, η διαγωνιστική διαδικασία που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ως εκ του αντικειμένου της και της προϋπολογισθείσας της αξίας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθ. 345 του ν. 4412/2016.

5. Επειδή, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 13.02.2020 στην «επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη πράξη κοινοποιήθηκε στους ενδιαφερομένους μέσω της «επικοινωνίας» στις 04.02.2020, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ 39/2017 και είναι νομίμως υπογεγραμμένη και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016.

6. Επειδή με την προσβαλλόμενη με αρ. 10861/4.2.2020 απόφαση, εγκρίθηκαν τα από 17.01.2020, 22.01.2020 και 29.01.2020 πρακτικά της Επιτροπής Διαγωνισμού, που αφορούν στην αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής, των τεχνικών προσφορών και των οικονομικών προσφορών αντίστοιχα, των επτά (7) οικονομικών φορέων που συνολικά υπέβαλλαν προσφορά, και αναδείχθηκε προσωρινός μειοδότης ο οικονομικός φορέας « .....» και ήδη β' παρεμβαίνων.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τη σελ. 5 της προσβαλλόμενης η σειρά μειοδοσίας διαμορφώθηκε ως κάτωθι:

- 1) ....., με προσφερόμενη τιμή 681.324,00€
- 2) ....., με προσφερόμενη τιμή 717.757,32€,
- 3) ....., με προσφερόμενη τιμή 718.992,00€

- 4)....., με προσφερόμενη τιμή 754.721,28€
- 5) ....., με προσφερόμενη τιμή 762.601,20€
- 6) ....., με προσφερόμενη τιμή 764.700,60€
- 7) ..... με προσφερόμενη τιμή 764.778,21 €

7. Επειδή, ο προσφεύγων, ως προσφέρων του οποίου η προσφορά κρίθηκε αποδεκτή, θεμελιώνει προφανές έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της επίμαχης απόφασης, ως προς το μέρος που αφορά στην αποδοχή της προσφοράς έτερων προσφερόντων που προηγούνται σε σειρά κατάταξης και εν προκειμένω στη ζημία του από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτων στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς τους (βλ. ΕΑ ΣτΕ 1216/2006, πρβλ ΕΑ ΣτΕ 512/2002, 517/2001), επιδιώκοντας ευλόγως να του ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση, εξου και παραδεκτώς πλήττει τη συμμετοχή απάντων ανεξαιρέτως όλων των συνδιαγωνιζομένων του, οι οποίοι προηγούνται στη σειρά κατάταξης μειοδοσίας.

Ωστόσο, αναφορικά με τους εκ μέρους του ισχυρισμούς σχετικά με τη συμμετοχή των οικονομικών φορέων με την επωνυμία « .....», και « .....», οι οποίοι έπονται σε σειρά κατάταξης, προβάλλονται αλυσιτελώς και τούτο διότι, και βάσιμοι υποτιθέμενοι οι ισχυρισμοί του, δεν υφίσταται βλάβη εκ της τυχόν παραμονής τους στο διαγωνισμό, την οποία άλλωστε ο προσφεύγων ούτε προαποδεικνύει, ούτε προσδιορίζει ειδικώς, ως όφειλε (ΣτΕ 1995/2016, 3905/2004) αλλά ούτε προκύπτει σαφώς και άνευ ουδεμίας αμφιβολίας από τις ad hoc ειδικές συνθήκες ότι θίγονται τα επαγγελματικά και οικονομικά συμφέροντα του Προσφεύγοντος (ΣτΕ 2521/2004). Η δε εκ μέρους του επικαλούμενη νομολογία C-355/15, δεν τυγχάνει εφαρμογής στην παρούσα καθόσον η προσφορά του προσφεύγοντος κρίθηκε αποδεκτή, σε αντίθεση με τα πραγματικά περιστατικά της ως άνω απόφασης του ....., ούτε βέβαια προκύπτει ότι επιθυμεί τη ματαίωση του διαγωνισμού με σκοπό την επαναπροκήρυξη του ώστε να του

ανατεθεί η συγκριμένη σύμβαση, ούτε στρέφεται κατά της συμμετοχής απάντων ανεξαιρέτως των συνδιαγωνιζομένων του στα επόμενα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης (ΕΑ ΣΤΕ 180/2019 σκ. 23), παραλείποντας να στραφεί κατά της συμμετοχής του οικονομικού φορέα με την επωνυμία ..... Εξάλλου, η παροχή έννομης προστασίας στο πλαίσιο αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων δεν έχει προληπτικό χαρακτήρα (ΑΕΠΠ 180/2019, 6ο κλιμάκιο Εισηγήτρια Ε. Αποκάρδου), ούτε δύναται ο Εισηγητής στο πλαίσιο της εξουσίας που διαθέτει κατ' άρθρο 12 παρ. 3 του π.δ. 39/2017, να συγκεντρώνει κάθε χρήσιμο στοιχείο που ελλείπει, δύναται να προβεί (βλ. κατ' αναλογία ΣΤΕ 935/2017), στην υποκατάσταση του προσφεύγοντος (βλ. Απόφαση ΑΕΠΠ 511/2018 σκ. 47, πρώην 1^ο Κλιμάκιο Εισηγήτρια Χ. Ζαράρη). Σε κάθε δε περίπτωση οι προβαλλόμενοι από τον Προσφεύγοντα λόγοι ακύρωσης περί υπάρξεως πλημμελειών κατά τη διοικητική διαδικασία ή περί παράβασης νόμου, όσο σοβαρές και εάν είναι οι πλημμέλειες αυτές και όσο κατάφωρη η παράβαση νόμου, δεν μπορούν να θεμελιώσουν έννομο συμφέρον για τον προσφεύγοντα, αφού άλλωστε η εξέτασή τους ανάγεται στο βάσιμο της αιτήσεως και όχι στο παραδεκτό αυτής (Δημήτριος Θ. Πυργάκης, Το έννομο συμφέρον στη δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, Νομική Βιβλιοθήκη, 2017).

8. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή, κοινοποίησε στις 19.02.2020 την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, ο οποίος μπορεί να θίγεται από την αποδοχή της προσφυγής.

9. Επειδή, εμπροθέσμως, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 7 του ΠΔ 39/2017, κατατέθηκαν στην «επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου διενέργειας του διαγωνισμού: η από 27.02.2020 παρέμβαση του οικονομικού φορέα « .....» (α' παρεμβαίνων)), και οι από 28.02.2020 παρεμβάσεις των οικονομικών φορέων « .....» (β' παρεμβαίνων), και « .....» (γ' παρεμβαίνων). Οι δε α' και β' παρεμβαίνοντες, έχουν προφανές έννομο συμφέρον από την απόρριψη της υπό εξέταση Προδικαστικής Προσφυγής και τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλόμενης, ωστόσο σε συνέχεια των

αναγραφόμενων στη σκ. 7 της παρούσας, η εξέταση της παρέμβασης του γ παρεμβαίνοντος καθίσταται άνευ αντικειμένου (Βλ. Παυλίδου Ε, «Οι αλυσιτελείς αιτήσεις ακυρώσεως στη νομολογία του ΣΤΕ», ΕφημΔΔ 2015, τ. 2, σελ. 256-257), δοθέντος ότι σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016 η παρέμβαση ασκείται υπέρ της διατήρησης ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης η οποία, εν προκειμένω, δεν προσβάλλεται παραδεκτώς ως προς το πρόσωπο του, λόγω του απαραδέκτου των κατ' αυτού στρεφόμενων προβαλλόμενων λόγων της υπό εξέταση προσφυγής.

10. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή απέστειλε στην ΑΕΠΠ τις από 24.02.2020 απόψεις επί της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής.

11. Επειδή, υπό την επιφύλαξη των ανωτέρω, νομίμως και παραδεκτώς φέρεται ενώπιον του 7ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή κατόπιν της με αρ. ....../14.02.2020 Πράξης του Προέδρου του Κλιμακίου καθώς και οι ασκηθείσες υπό στοιχεία α-β παρεμβάσεις.

12.Επειδή, εν προκειμένω, με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή ο προσφεύγων κατόπιν παράθεσης σχετικού ιστορικού και του άρθρου 5.1.2 της διακήρυξης που αφορά στις υπέρ τρίτων κρατήσεις και επιβαρύνσεις με τις οποίες βαρύνεται ο ανάδοχος, ισχυρίζεται ότι «Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20%.» Συνολικά οι υπέρ τρίτων κρατήσεις που ορίζει η διακήρυξη είναι: $0,07+0,02+0,06+2,00=2,15\%$ Το τέλος χαρτοσήμου που ορίζει η διακήρυξη πως εφαρμόζεται σε όλες τις υπέρ τρίτων κρατήσεις χωρίς να εξαιρεί κάποια από τις α, β, γ, δ, υπολογίζεται: $2,15*3\%=0,0645\%$ Ενώ η εισφορά υπέρ ΟΓΑ επί του τέλους χαρτοσήμου υπολογίζεται: $0,0645*20\%=0,0129\%$. Έτσι το συνολικό ποσοστό των υπέρ τρίτων κρατήσεων συμπεριλαμβανομένου του τέλους χαρτοσήμου και την επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ είναι: $2,15+0,0645+0,0129= 2,2274\%$.

Στην οικονομική προσφορά της εταιρείας ..... Το συνολικό ποσό των υπέρ τρίτων κρατήσεων που υπολογίζεται είναι 14.659,32€

Αριθμός απόφασης : 417/2020

για συνολικό προσφερόμενο τίμημα 681.324,00€. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε ποσοστό 2,1516% δηλαδή σε ποσοστό πολύ μικρότερο από αυτό που ορίζει η διακήρυξη. Σημειώνεται δε πως αυτό το ποσοστό είναι μικρότερο και από το ποσοστό 2,1554% που θα προέκυπτε αν η διακήρυξη εξαιρούσε από το τέλος χαρτοσήμου και την επ' αυτού εισφορά ΟΓΑ την εισφορά 2% υπέρ των Οργανισμών Ψυχικής Υγείας.

Το συνολικό ποσό που προβλέπεται για διοικητικό κόστος είναι 2.340 ευρώ, το οποίο είναι εξαιρετικά χαμηλό για το συγκεκριμένο έργο και δεν είναι διόλου εύλογο καθόσον δεν καλύπτει το πραγματικό διοικητικό κόστος. Αυτό αποδεικνύεται με έναν απλό μικρό μαθηματικό υπολογισμό λαμβάνοντας υπόψη ότι μόνο τα έξοδα δημοσίευσης είναι 349,68€ και το ..... για τους 100 υπαλλήλους που δηλώνει στην προσφορά της η εταιρεία είναι 2000€ (100 άτομα x 20€/άτομο). Μονό αυτά τα δύο ποσά που περιέχονται στο διοικητικό κόστος αρκούν για να αποδείξουν τον υπολογισμό ΑΝΥΠΑΡΚΤΟΥ διοικητικού κόστους της εταιρείας. Αν σε αυτά προστεθούν και έξοδα όπως αυτά της προμήθειας των εγγυητικών, τα έξοδα του ασφαλιστηρίου και άλλα έξοδα που εμπεριέχονται στο διοικητικό κόστος είναι εύκολο να καταλάβει κανείς πως το ποσό των 2.340 ευρώ σε καμία περίπτωση δεν αρκεί για την κάλυψη των εξόδων του έργου αλλά αντιθέτως προκύπτει αρνητικό ποσό! □ ΟΜΟΙΩΣ και το συνολικό κόστος για τα αναλώσιμα που προσφέρει, δεν είναι καθόλου εύλογο και πραγματικό έχοντας υπολογίσει ΜΟΝΟ το ποσό των 3.510€ ευρώ για το σύνολο του έργου και μάλιστα 4,5 ευρώ ανά μονάδα ανεξαρτήτου επιφάνειας καθαρισμού. Το ποσό αυτό είναι πραγματικά μηδαμινό όταν πρόκειται για αποκεντρωμένες δομές όπως η Κεντρική Υπηρεσία, το ..... (5 όροφοι), το ..... (4όροφοι), το ....., το ....., το ..... και πολλές άλλες που απαιτούν καθημερινό καθαρισμό μεγάλων επιφανειών (καθαριστικά, απολυμαντικά, χαρτιά υγείας κλπ) αλλά δεν επαρκεί ΟΥΤΕ ακόμα και για τις μικρότερες αποκεντρωμένες δομές του έργου όπως π.χ. αυτές του ..... και του ..... ΚΑΙ ΟΥΤΕ ΕΠΑΡΚΕΙ για αλληλοσυμπλήρωση μεταξύ των μονάδων. Όπως έχει νομολογιακά κριθεί, κατά την έννοια του άρθ. 68 του ν. 3863/2010 σε συνδυασμό με το προισχύσαν άρθ. 52 του πδ 60/2007,

στην οικονομική προσφορά πρέπει να ενσωματώνεται ένα εύλογο και όχι μηδαμινό ποσοστό του διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων κρατήσεων, ώστε να μην τίθεται σε κίνδυνο η εκτέλεση της σχετικής σύμβασης (ΕΑ ΣΤΕ 108/2014, 328/2013, 970/2010), ενώ ιδιαίτερα χαμηλά και όχι εύλογα ποσά προσκρούουν στις αρχές του υγιούς ανταγωνισμού της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων καθώς και της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών, αφού με τη μεθόδευση αυτή οι λοιποί υποψήφιοι αποκλείονται κατά το στάδιο αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και η διαδικασία αποβαίνει υπέρ του διαγωνιζομένου εκείνου που προσφέρει τις υπηρεσίες του αντί αδικαιολόγητα χαμηλού, σε σχέση με τα κρατούντα στην αγορά, τιμήματος. ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ ΤΥΓΧΑΝΕΙ ΠΡΟΔΗΛΟ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΟΤΙ Η ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΗ ΤΙΜΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΥΠΟΛΕΙΠΕΤΑΙ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΡΡΙΦΘΕΙ, ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΚΥΡΩΘΟΥΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΣΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ.

Στην οικονομική προσφορά της εταιρείας ..... υπηρεσίες διαχείρισης εγκαταστάσεων: Το συνολικό ποσό των υπέρ τρίτων κρατήσεων που υπολογίζεται είναι 15.474,80€ για συνολικό προσφερόμενο τίμημα 718.992,00€. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε ποσοστό 2,1523% δηλαδή σε ποσοστό πολύ μικρότερο από το 2,2274% που ορίζει η διακήρυξη, όπως αναλύθηκε παραπάνω. Να σημειωθεί δε και πάλι πως αυτό το ποσοστό είναι μικρότερο και από το ποσοστό 2,1554% που θα προέκυπτε αν η διακήρυξη εξαιρούσε από το τέλος χαρτοσήμου και την επ' αυτού εισφορά ΟΓΑ την εισφορά 2% υπέρ των Οργανισμών Ψυχικής Υγείας.

Οι ψηφιακές υπογραφές σε όλα τα έγγραφα της οικονομικής προσφοράς δεν φέρουν ασφαλή χρονοσήμανση από αναγνωρισμένο πάροχο υπηρεσιών χρονοσήμανσης (Ν.4155/2013, άρθρο 6 παρ.3 ΥΑΠ/Φ.40.4163/2012 και ΥΑ Π1 2390/2013). Οι ψηφιακές υπογραφές του νόμιμου εκπρόσωπου της εταιρείας είναι άκυρες καθώς δεν φέρουν χρονοσήμανση συγχρονισμένη με τον εθνικό χρόνο (Signing time is from the clock on the signer's computer ANTI ΤΟΥ

ΟΡΘΟΥ The signature includes an embedded timestamp but it could not be verified), όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τους όρους τις διακήρυξης στις σελίδες 22-23 «Για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της Υ.Α. 56902/215 “Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών». Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ)» (ΦΕΚ Β 1924/02.06.2017) και να εγγραφούν στο ηλεκτρονικό σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ-Διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr) ακολουθώντας την διαδικασία εγγραφής του άρθρου 5 της ίδιας Υ.Α.....**2.4.2.2. Ο χρόνος υποβολής της προσφοράς και οποιαδήποτε ηλεκτρονική επικοινωνία μέσω του συστήματος βεβαιώνεται αυτόματα από το σύστημα με υπηρεσίες χρονοσήμανσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 9 της ως άνω Υπουργικής Απόφασης.** Μετά την παρέλευση της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας, δεν υπάρχει η δυνατότητα υποβολής προσφοράς στο Σύστημα. ..Προς επίρρωση των ανωτέρω παραπέμπουμε στο έντυπο οδηγιών της ΑΠΕΔ για την αναγνώριση ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων με αναγνωρισμένα ψηφιακά πιστοποιητικά σκληρής αποθήκευσης της ΑΠΕΔ και ασφαλούς χρονοσήμανσης από την Πύλη «ΕΡΜΗΣ», όπου προβλέπεται: άρθρο 4: Ένα ψηφιακό δημόσιο έγγραφο πρέπει να φέρει ασφαλή χρονοσήμανση από αναγνωρισμένο πάροχο υπηρεσιών ασφαλούς χρονοσήμανσης σχετικά με την ώρα υπογραφής του και όχι την ώρα από το ρολόι του υπολογιστή του υπογράφοντος. Η ασφαλής χρονοσήμανση πέρα από την υποχρέωση του δημόσιου τομέα σύμφωνα με τη σχετική ΥΑ, είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί ή να απαιτηθεί για την απόδειξη του ακριβούς χρόνου ψηφιακής υπογραφής ενός ψηφιακού εγγράφου. Βάσει των ανωτέρω ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΤΥΠΙΚΟΤΗΤΑΣ που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς, η

ψηφιακή υπογραφή που έθεσε η συμμετέχουσα είναι άκυρη, φέρει εσφαλμένες πληροφορίες και λανθασμένο χρόνο, ο οποίος; Χρόνος προκύπτει απλώς από τον ίδιο τον υπολογιστή του υπογράφοντος (ήτοι χρόνος αμφισβητήσιμος, καθώς το ρολόι του υπολογιστή μπορεί να ρυθμιστεί ώστε να φέρει οποιαδήποτε ώρα και σίγουρα μη πληρών τις προϋποθέσεις πιστοποιημένης χρονοσήμανσης).

ΕΠΟΜΕΝΩΣ, τόσο ως προς τα οικονομικά της συμμετέχουσας όσο από τα έγγραφα που υποβλήθηκαν με ηλεκτρονική υπογραφή τα οποία είναι εν όλω άκυρα, η προσφορά του παραπάνω οικονομικού φορέα είναι εν όλω αποκλειστέα, και η δε προσβαλλόμενη απόφαση και τα συμπροσβαλλόμενα πρακτικά έσφαλαν κατά το μέρος που δεν την απέρριψαν ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΚΥΡΩΘΟΥΝ.

Στην οικονομική προσφορά της εταιρείας ....., ..., ...: □ Το συνολικό ποσό των υπέρ τρίτων μηνιαίων κρατήσεων που υπολογίζεται είναι 1.348,08€ για συνολικό μηνιαίο προσφερόμενο τίμημα 62.394,78€. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε ποσοστό 2,1605% δηλαδή σε ποσοστό πολύ μικρότερο από το 2,2274% που ορίζει η διακήρυξη όπως αναλύθηκε παραπάνω. □ Το μηνιαίο προσφερόμενο τίμημα αν πολλαπλασιαστεί με τους δώδεκα μήνες δίνει αποτέλεσμα 748.737,36€ ($12 * 62.394,78 = 748.737,36€$) πολύ μεγαλύτερο από το συνολικό ετήσιο προσφερόμενο τίμημα της εταιρείας που είναι 717.757,32€ καθώς από αυτό λείπει το επιπλέον κόστος των Κυριακών □ Οι ψηφιακές υπογραφές σε όλα τα έγγραφα της οικονομική προσφοράς δεν φέρουν ασφαλή χρονοσήμανση από αναγνωρισμένο πάροχο υπηρεσιών χρονοσήμανσης (N.4155/2013, άρθρο 6 παρ.3 ΥΑΠ/Φ.40.4163/2012 και ΥΑ Π1 2390/2013)». Κατόπιν επανάληψης των ισχυρισμών του περί χρονοσήμανσης ισχυρίζεται ότι «ΕΠΟΜΕΝΩΣ, τόσο ως προς τα οικονομικά της συμμετέχουσας όσο από τα έγγραφα που υποβλήθηκαν με ηλεκτρονική υπογραφή τα οποία είναι εν όλω άκυρα, η προσφορά του παραπάνω οικονομικού φορέα είναι εν όλω αποκλειστέα, και η δε προσβαλλόμενη απόφαση και τα συμπροσβαλλόμενα πρακτικά έσφαλαν κατά το μέρος που δεν την απέρριψαν ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΚΥΡΩΘΟΥΝ».

Αριθμός απόφασης : 417/2020

Τέλος, περιλαμβάνει ισχυρισμούς κατά των οικονομικών φορέων οι οποίοι βρίσκονται στην πέμπτη και έβδομη σειρά μειοδοσίας, οι οποίοι προβάλλονται απαραδέκτως κατά τα ως άνω αναφερόμενα στη σκέψη 7 της παρούσας και δεν εξετάζονται κατ'ουσία.

13.Επειδή ο α' παρεμβαίνων κατόπιν θεμελίωσης του εννόμου συμφέροντος του, και αναφορικά με τον πρώτο λόγο της προσφυγής που στρέφεται κατά της προσφοράς του, ήτοι περί του νομίμου ποσοστού κρατήσεων, ισχυρίζεται τα κάτωθι: «Στην οικονομική προσφορά μου έχει υπολογισθεί για κρατήσεις υπέρ τρίτων το ποσό των 15.474,80€. Το ποσό τούτο αντιστοιχεί σε: $718.992€ \times 0,07\%$ (Κράτηση υπέρ Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων) $\times 0,02\%$ (Κράτηση υπέρ Δημοσίου) $\times 0,06\%$ (Κράτηση υπέρ ΑΕΠΠ). Στο σύνολο αυτών των κρατήσεων υπολογίζουμε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20%. Άρα προκύπτει ότι: $718.992€ \times ((0,07\%+0,02\%+0,06\%) \times (3\% \times 20\%)) = 718.992€ \times 0,1554\% = 1117,31€$. Άρα $718.992€ - 1117,31€ = 171.874,69€ \times 2\% = 14.357,49€$. Άρα το σύνολο $(1117,31€ + 14.357,49€) = 15.474,80€$ το οποίο είναι το ποσό των συνολικών κρατήσεων που έχουμε αναγράψει στην οικονομική μας προσφορά. Στο υπ' αριθ. πρωτ. .... έγγραφο του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με θέμα «Κωδικοποίηση των κρατήσεων που πρέπει να παρακρατούν οι Φορείς του άρθρου 9 του 3580/07.... ορίζονται ως εξής: ΕΙΔΗ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ 1. ΜΤΠΥ, 2. ΤΑΥΥΕ, 3. ΔΗΜΟΣΙΟ, 4. ΓΔΚΠ, 5. ΥΥΚΑ 6. ΥΠΕΡ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ 2% ΚΡΑΤΗΣΗ ΥΠΕΡ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ Επιβάλλεται στα τιμολόγια και υπολογίζεται επί του τιμολογίου αφού αφαιρεθεί ο ΦΠΑ και κάθε άλλο παρακρατούμενο ποσό υπέρ τρίτου. 7.ΥΠΕΡ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ 8. ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ 1%... επιβάλλεται στις κρατήσεις Νο 3 και 4 άνω 9.ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ 2%... επιβάλλεται στις κρατήσεις Νο1 και 2 άνω 10. ΟΓΑ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ 20%.. επιβάλλεται στις κρατήσεις Νο 1,2,3 και 4 άνω. Από τις ανωτέρω παρατεθειμένες επεξηγήσεις και τις παρακρατήσεις συνάγεται ότι η υπ' αριθ. 6 κράτηση υπέρ ψυχικής υγείας δεν υπόκειται σε τέλος χαρτοσήμου ούτε σε ΟΓΑ χαρτοσήμου. Με τα δεδομένα αυτά ορθώς η ημετέρα εταιρεία στην

οικονομική προσφορά και στο πεδίο των κρατήσεων ορθά υπολόγισε την κράτηση υπέρ ψυχικής υγείας σε ποσοστό 2% χωρίς όμως την επιβάρυνση με τέλος χαρτοσήμου και ΟΓΑ χαρ/μου. Προς απόδειξη των ανωτέρω λεγομένων μας σας επισυνάπτουμε ένταλμα πληρωμής της ..... στο οποίο φαίνεται καθαρά ότι η κράτηση του 2% υπέρ ψυχικής υγείας δεν επιβαρύνεται με χαρτόσημο 3% και ΟΓΑ χαρτοσήμου 20%. Συνεπώς ο υπολογισμός είναι ορθός και η προσφερόμενη τιμή και στο πεδίο αυτό καλύπτει τις αναγκαίες νόμιμες υπέρ τρίτων κρατήσεις και όσα περί του αντιθέτου διατείνεται η προσφεύγουσα στον 1° λόγο είναι απορριπτέα ως αβάσιμα».

Αναφορικά με τον 2° λόγο της προσφυγής που στρέφεται κατά της προσφοράς του ήτοι περί της ψηφιακής υπογραφής του η οποία δεν φέρει χρονοσήμανση, κατόπιν επίκλησης των άρθρων 37 του ν. 4412/2016 και 2.4.2.2 της διακήρυξης, ισχυρίζεται ότι «Στην προκειμένη περίπτωση η διακήρυξη του διαγωνισμού ρητά ορίζει ότι ο οικονομικός φορέας οφείλει να διαθέτει ψηφιακή υπογραφή, χορηγούμενη από πιστοποιημένη αρχή παροχής ψηφιακής υπογραφής και όχι να υποβάλλει ψηφιακά χρονοσημασμένα έγγραφα στα οποία η ημερομηνία υπογραφής να προκύπτει από διακοσμιστή χρονοσήμανσης. Σε κάθε περίπτωση η χρονοσήμανση που επικαλείται η προσφεύγουσα δεν αποτελεί συστατικό στοιχείο της ψηφιακής υπογραφής. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης φορέα πιστοποιημένου από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένου με τον εθνικό χρόνο αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των υπηρεσιών χρονοσήμανσης του φορέα προς το χρήστη (εταιρείας), η οποία διαβιβάζεται στο χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, με κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου με βέβαιη χρονολογία. Ούτω από τα ανωτέρω εκτεθέντα συνάγεται ότι κατά τον ανωτέρω όρο της διακήρυξης οι προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό είναι:-Η ύπαρξη ψηφιακής υπογραφής και η εγγραφή στο ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με την διαδικασία του άρθρου 5 της .....
...../26-10-17 ..... και 5 της ...../...../19-5-17 .... (Ράικος Δημόσιες Συμβάσεις σελ. 882).Η ημετέρα εταιρεία διαθέτει ψηφιακή υπογραφή από πιστοποιημένο φορέα ..... κατά τα ανωτέρω και έχει εγγράφει στο

ηλεκτρονικό σύστημα ΕΣΗΔΗΣ-Διαδικτυακή πύλη ακολουθώντας την προβλεπόμενη διαδικασία. Ούτω οι ψηφιακές υπογραφές που έθεσε στα έγγραφα που συνυπέβαλλε στα πλαίσια της προσφοράς της είναι στο σύνολό τους νόμιμες και σύμφωνες με τους όρους της διακήρυξης του διαγωνισμού και του Νόμου. Στην προκειμένη περίπτωση η ημετέρα εταιρεία υπέβαλε την προσφορά και τα έγγραφα του φακέλου εντός των χρονικών ορίων που τίθεντο από την διακήρυξη. Όσα έγγραφα συντάχθηκαν από την εταιρεία έφεραν την ψηφιακή υπογραφή του νόμιμου εκπροσώπου κατά περίπτωση, ενώ η ημερομηνία την ψηφιακή υπογραφή, η ημερομηνία σύνταξης και η ημερομηνία ανάρτησης στο σύστημα (όπως προκύπτει και από την σχετική εντύπωση των συνημμένων εγγράφων της προσφοράς της εταιρείας από την πλατφόρμα ΕΣΗΔΗΣ) ταυτίζονται. Ούτω η ημετέρα εταιρεία υπέβαλλε νομότυπα και εμπρόθεσμα την προσφορά της και έλαβε Επιβεβαίωση Υποβολής Προσφοράς από το ΕΣΗΔΗΣ στο οποίο ρητά αναφέρεται: Η προσφορά ..... για τον διαγωνισμό .....(....._ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΚΤΙΡΙΩΝ) έχει υποβληθεί. Συνεπώς από τον ανωτέρω όρο της διακήρυξης συνάγεται ότι ο οικονομικός όρος οφείλει να διαθέτει ψηφιακή υπογραφή χορηγούμενη από πιστοποιημένη αρχή παροχής ψηφιακής προστασίας και όχι ότι υποχρεούται να διαθέτει ψηφιακή υπογραφή η οποία θα φέρει χρονοσήμανση διασυνδεδεμένη με τον εθνικό χρόνο. Από τα ανωτέρω εκτεθέντα στο Νόμο και στη διακήρυξη σαφέστατα προκύπτει ότι τις υπηρεσίες χρονοσήμανσης τις παρέχει το ίδιο το σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ-Διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr) κατά την εισαγωγή των εγγράφων της προσφοράς και κατά την υποβολή της προσφοράς. Ήτοι στην χρονοσήμανση που παρέχεται από την πλατφόρμα ΕΣΗΔΗΣ κατά την ανάρτηση εγγράφων σε αυτήν και την υποβολή της προσφοράς από το όλο περιεχόμενο τους ως άνω όρου δεν συνάγεται η υποχρέωση χρονοσήμανση εκ μέρους του οικονομικού φορέα. Τα ανωτέρω απαραίτητα στοιχεία πληροί η προσφορά της ημετέρας εταιρείας και ως εκ τούτου ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Γ) Σχετικά δε με το ζήτημα του χρόνου υποβολής της προσφοράς μου, αυτός (ο χρόνος) έχει βεβαιωθεί αυτόματα από το σύστημα σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 Ν 4412/16

και 9 της ...../26-10-17 .....και του ίδιου άρθρου (9) της ...../.../19-5-17 .... κατά αναμφίσητο τρόπο ώστε να μην καταλείπει καμία αμφιβολία για το χρόνο υποβολής της.Ο χρόνος υποβολής της προσφοράς και οποιαδήποτε ηλεκτρονική επικοινωνία μέσω του συστήματος βεβαιώνεται αυτόματα από το σύστημα με υπηρεσίες χρονοσήμανσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του Ν.4412/2016 και το άρθρο 9 της ως άνω Υπουργικής Απόφασης.). Παρομοίως και τα άρθρα 37 Ν.4412/2016 και 6 της ΥΑ Π1///2013 (ΥΑ Π1/2390 ΦΕΚ Β 2677 2013), ρητά, από τη διατύπωσή τους, προκύπτει ότι όταν αναφέρονται στην επιβεβαίωση της χρονοσήμανσης ως ασφαλούς/βεβαίας, εννοούν, την επιβεβαίωση που παρέχεται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ (βλ. σκ. 26, άρθρ. 37 παρ.3 Ν.4412/2016 και σκ. 27, άρθρ. 6 της ΥΑ Π1///2013 (ΥΑ Π1/2390 ΦΕΚ Β 2677 2013)).Συνεπώς δεν τίθεται ζήτημα παραβάσεως της αρχής της τυπικότητας ούτε της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών και ως εκ τούτου οι αναπόδεικτοι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας είναι απορριπτέα ως αβάσιμοι. Από την ως άνω διάταξη του Νόμου και του όρου της διακήρυξης δεν προκύπτει η υποχρέωση του συμμετέχοντος στο διαγωνισμό όπως, επιπλέον, της ψηφιακής υπογραφής εφοδιαστεί και με πιστοποιημένες υπηρεσίες χρονοσήμανσης, που συμπληρώνουν την ψηφιακή υπογραφή. Και ναι μεν τεχνικά είναι δυνατόν η ψηφιακή υπογραφή να είναι διασυνδεδεμένη ειδικά με τον εθνικό χρόνο, προβαίνοντας στις κατάλληλες ρυθμίσεις κατά την εγκατάσταση των πιστοποιητικών ψηφιακής υπογραφής στον υπολογιστή του οικονομικού φορέα (βλ. σκ. 28-30 για Κανονισμό Πιστοποίησης της Αρχής Πιστοποίησης του Ελληνικού Δημοσίου και οδηγίες ΑΠΕΔ), θα μπορούσε δε να απαιτηθεί εάν το ζητούσε η διακήρυξη (βλ. σκ. 30 σχετικά με το άρθρο 4 των οδηγιών ΑΠΕΔ «Η ασφαλής χρονοσήμανση [...]είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί ή να απαιτηθεί για την απόδειξη του ακριβούς χρόνου ψηφιακής υπογραφής ενός ψηφιακού εγγράφου.»). Πάντως, τέτοια υποχρέωση εκ του Νόμου και χωρίς να προβλέπεται στη διακήρυξη δεν μπορεί να επιβληθεί.Συνεπώς, και για τους ανωτέρω νόμιμους, βάσιμους και αληθείς λόγους οι αιτιάσεις που προβάλλει η προσφεύγουσα κατά της οικονομικής προσφοράς μου πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη...».

14.Επειδή ο β' παρεμβαίνων κατόπιν παράθεσης αναλυτικού ιστορικού και θεμελίωσης του εννόμου συμφέροντος του, αρνείται το σύνολο των λόγων που στρέφονται κατά της αποδοχής της προσφοράς του. Ειδικότερα, αναφορικά με τον 1^ο λόγο περί του φερόμενου εσφαλμένου υπολογισμού των κρατήσεων υπέρ τρίτων, επικαλείται τα άρθρα 18, 91 και 95 παρ.5 του ν. 4412/2016, νομολογία περί των αρχών της δεσμευτικότητας των όρων της διακήρυξης, της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας και του άρθρου 5.1.2 της διακήρυξης και ισχυρίζεται ότι ως άνω ισχυρισμός του προσφεύγοντος είναι νόμω και ουσία αβάσιμος καθόσον «ο υπολογισμός που πραγματοποιείται από την προσφεύγουσα δεν συνάδει με τους όρους της διακήρυξης και του νόμου. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα υπολογίζει τις επίμαχες κρατήσεις σε ποσοστό 2,2274%. Ωστόσο, σύμφωνα με τον όρο 5.1.2 της διακήρυξης, οι κρατήσεις υπέρ τρίτων υπολογίζονται ως εξής: α) υπέρ ΕΑΑΔΗΣΥ: 0,07%, επί του οποίου προστίθεται χαρτόσημο 3%, ήτοι $(0,07 \times 3\%) = 0,0021\%$, πλέον ποσοστού 20% υπέρ ΟΓΑ, που υπολογίζεται επί του χαρτοσήμου, ήτοι $(0,0021 \times 20\%) = 0,00042\%$. Συνολικά, οι κρατήσεις υπέρ ΕΑΑΔΗΣΥ ανέρχονται σε $(0,07 + 0,0021 + 0,00042) = 0,07252\%$. β) υπέρ ΑΕΠΠ: 0,06%, επί του οποίου προστίθεται χαρτόσημο 3%, ήτοι $(0,06 \times 3\%) = 0,0018\%$, πλέον ποσοστού 20% υπέρ ΟΓΑ, που υπολογίζονται επί του χαρτοσήμου, ήτοι $(0,0018 \times 20\%) = 0,00036\%$. Συνολικά, οι κρατήσεις υπέρ ΑΕΠΠ ανέρχονται σε $(0,06 + 0,0018 + 0,00036) = 0,06216\%$. Και γ) υπέρ Δημοσίου 0,02%. Το άθροισμα των επίμαχων κρατήσεων ανέρχεται σε $(0,07252 + 0,06216 + 0,02) = 0,15468\%$. Περαιτέρω, η κράτηση 2% υπέρ ψυχικής υγείας υπολογίζεται αφού αφαιρεθεί οποιαδήποτε άλλη κράτηση. Επομένως ισούται με $(100 - 0,15468) = 99,84532 \times 2\% = 1,9969064\%$. Εκ των ως άνω υπολογισμών, οι επίμαχες κρατήσεις υπέρ τρίτων ανέρχονται σε $0,15468\% + 1,9969064\% = 2,1515864\%$. Ενόψει των ανωτέρω, η προσφορά της εταιρείας μας, που διέλαβε το ποσοστό 2,1515864% για τον υπολογισμό των κρατήσεων υπέρ τρίτων τυγχάνει παραδεκτή και σύμφωνη με τους όρους της διακήρυξης. Αντίθετα, ο υπολογισμός της προσφεύγουσας παρίσταται νόμω και ουσία αβάσιμος, καθώς δεν λαμβάνονται υπόψη ορθώς τα κριτήρια υπολογισμού που καθορίζονται από το κανονιστικό

κείμενο του διαγωνισμού. Συνεπώς, ο κρινόμενος λόγος προσφυγής παρίσταται απορριπτέος».

Περαιτέρω, ο β' παρεμβαίνων αρνείται και το λόγο περί της φερόμενης παραβίασης όρου της διακήρυξης περί διοικητικού κόστους, ισχυριζόμενος τα ακόλουθα «Από το περιεχόμενο της προσφοράς της εταιρείας μας διαπιστώνεται ότι ο υπολογισμός του διοικητικού κόστους στο ποσό των 2.340,00 ευρώ συντίθεται από το ποσό των 2.000,00 ευρώ που αφορά στον ....., από τα έξοδα δημοσιεύσεων που βαρύνουν τον ανάδοχο, τα οποία στην παρούσα σύμβαση ανέρχονται στο ποσό των 282,00 ευρώ πλέον ΦΠΑ 24%, ήτοι συνολικά $282 \times 1,24 = 349,68$ ευρώ, τα έξοδα για την έκδοση της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης κλπ. Σχετικά με το κόστος που αντιστοιχεί στο ασφαλιστήριο σημειώνουμε ότι η εταιρεία μας διαθέτει σύμβαση ασφαλιστικής κάλυψης, η οποία προϋπάρχει και καλύπτει κατά πολύ τα ζητούμενα της διακήρυξης. Όπως προβλέπεται στη διακήρυξη, η εταιρεία μας διαθέτει ήδη (και θα εξακολουθήσει να καλύπτεται με) ασφαλιστήριο αστικής ευθύνης έναντι τρίτων (συμπεριλαμβανομένου επαγγελματικού κινδύνου), με ποσό ασφαλιστικής κάλυψης 3.000.000,00 ευρώ, δηλαδή πόσο πολύ μεγαλύτερο από το ζητούμενο στο πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας. Το κόστος του ασφαλιστηρίου συμβολαίου αποτελεί πάγια δαπάνη της εταιρείας μας, που αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση των αναγκών λειτουργίας της και στην απόδειξη εν γένει της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, η οποία (δαπάνη) πραγματοποιείται σταθερά κατ' έτος, ανεξαρτήτως του εάν η εταιρεία ανακηρυχτεί ανάδοχος της παρούσας σύμβασης. Συνεπώς η έκδοση και διατήρηση ασφαλιστηρίου συμβολαίου για την κάλυψη επαγγελματικών κινδύνων δεν αποτελεί δαπάνη που βαρύνει το διοικητικό κόστος της επίμαχης σύμβασης. Επισημαίνεται επιπλέον, ότι τα έξοδα για την έκδοση εγγυητικής επιστολής συμμετοχής δεν περιλαμβάνονται στο διοικητικό κόστος, όπως αβασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, καθώς η έκδοση της εγγυητικής συμμετοχής προηγείται της σύναψης της σύμβασης, με αποτέλεσμα να μην περιλαμβάνεται στα έξοδα που συνθέτουν το διοικητικό κόστος. Συνεπώς, το κόστος για τις υπόλοιπες διοικητικές υποχρεώσεις που προκύπτουν από την

σύναψη της σύμβασης υπερκαλύπτεται από το ποσό που υπολείπεται κατόπιν της αφαίρεσης των δυο ως άνω ποσών, (έξοδα δημοσίευσης και .....- 2.282,00 ευρώ) και του υπολογισμού του διοικητικού κόστους από την εταιρεία μας (2.340,00 ευρώ), με αποτέλεσμα την πληρότητα και νομιμότητα της προσφοράς μας. Προς επίρρωση του ανωτέρω επιχειρήματος, οι ως άνω υπολογισμοί του διοικητικού κόστους έχουν κριθεί αποδεκτοί αλλά και αντανακλούν την πραγματικότητα, όπως διαπιστώνεται από την εκτέλεση προηγούμενων συμβάσεων με το ίδιο αντικείμενο, της ίδιας αναθέτουσας αρχής. Ενόψει των ανωτέρω, οι αντίθετοι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας τυγχάνουν νόμω και ουσία αβάσιμοι και ως εκ τούτου απορριπτέοι. Περαιτέρω, ο ισχυρισμός περί εξαιρετικά χαμηλού υπολογισμού του κόστους των αναλωσίμων παρίσταται προδήλως αόριστος, χωρίς να ερείδεται σε οποιοδήποτε στοιχείο επί το οποίου να θεμελιώνονται οι προβαλλόμενες αιτιάσεις. Εκ της ως άνω αοριστίας, αφενός δεν καταλείπεται η δυνατότητα προβολής αμυντικών ισχυρισμών από την εταιρεία μας και αφετέρου καθίσταται αδύνατη η εξέταση της ουσιαστικής βασιμότητας του ισχυρισμού από την ΑΕΠΠ, καθώς η κρίση επί του εν λόγω ισχυρισμού δύναται να στηρίζεται σε αποδείξεις που προσκομίζουν και επικαλούνται η προσφεύγουσα και οι παρεμβαίνοντες. Εξάλλου, σε κάθε περίπτωση, οι ως άνω ισχυρισμοί παρίστανται αβάσιμοι και υπό την έποψη ότι, ως ανωτέρω προελέχθη, ο υπολογισμός του διοικητικού κόστους, κατ' επέκταση και το κόστος αναλωσίμων έχει κριθεί αποδεκτός αλλά και ότι αποτυπώνει την πραγματικότητα, όπως διαπιστώνεται από την εκτέλεση προηγούμενων συμβάσεων της ίδιας αναθέτουσας αρχής. Ενόψει των ανωτέρω, οι αντίθετοι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας τυγχάνουν νόμω και ουσία αβάσιμοι και ως εκ τούτου απορριπτέοι».

15. Επειδή η αναθέτουσα αρχή με το με αρ. πρωτ. ....../24.02.2020 έγγραφο απόψεων της με θέμα « Απόψεις διοίκησης σχετικά με κατάθεση των προδικαστικών προσφυγών των εταιρειών « .....», « .....» & « .....» στο πλαίσιο διενέργειας του διαγωνισμού με αριθμό διακήρυξης ..... για την προμήθεια υπηρεσιών καθαριότητας (α/α ΕΣΗΔΗΣ .....), κατόπιν παράθεσης σύντομου ιστορικού και λόγους περί μη στοιχειοθέτησης εννόμου

συμφέροντος των προσφευγόντων, μη αποκλειόμενου και του εδώ προσφεύγοντος, περί αποκλεισμού της αναδειχθείσας προσωρινής αναδόχου, ισχυρίζεται ότι «εφόσον κρίθηκε ως νόμιμη η προσφορά της αναδειχθείσας προσωρινής αναδόχου « .....», παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση των λόγων που προβάλλουν οι προσφεύγουσες περί της αξιολόγησης της προσφοράς έτερου διαγωνιζόμενου οικονομικού φορέα που προηγείται στη σειρά κατάταξης της ίδιας (ΔΕΦΑΘ 892/2010), καθώς, η καθεμία από αυτές δεν έχει άμεσο και ενεστώως έννομο συμφέρον να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της συμμετοχής άλλου διαγωνιζόμενου (βλ. ΑΕΠΠ 1063/2018). Και αυτό γιατί στον τελικό πίνακα κατάταξης η εταιρία με την επωνυμία « .....» αναδείχθηκε 3η μειοδότη, η εταιρία « .....» αναδείχθηκε 4η , ενώ η εταιρία με την επωνυμία « .....» αναδείχθηκε 7η μειοδότη...». Εν προκειμένω, οι ως άνω ισχυρισμοί είναι αβάσιμοι, καθόσον ουδόλως κρίθηκε καταρχήν από ανεξάρτητο όργανο προσφυγής και εν προκειμένω από την ΑΕΠΠ, η νομιμότητα της προσφοράς του προσωρινού μειοδότη, κατόπιν εξέτασης των οικείων ισχυρισμών του προσφεύγοντος (βλ. σκέψη 7 της παρούσας).

Αναφορικά με τον ισχυρισμό περί μη εύλογου διοικητικού κόστους του προσωρινού αναδόχου η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται γενικά ότι *«Ακολουθως, ο υπολογισμός του διοικητικού κόστους από τον προσωρινό ανάδοχο κρίνεται εύλογος, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, ενώ και τα ποσά που δηλώνονται στην προσφορά του είναι αποδεκτά, σύμφωνα και με προηγούμενες διαγωνιστικές διαδικασίες. Συνεπώς, οι αντίθετοι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας είναι νομικά αβάσιμοι»*. και ότι *« Ακολουθως, ο προσωρινός ανάδοχος έχει υπολογίσει το διοικητικό κόστος στο ποσό των 2.340,00 ευρώ, το οποίο αιτιολογείται πλήρως στο περιεχόμενο της προσφοράς του. Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, σύμφωνα με την προσφορά του προσωρινού αναδόχου, τα έξοδα δημοσίευσης ανέρχονται στο ποσό των 282,00 ευρώ, το κόστος του ..... σε 2.000,00 ευρώ, ενώ το υπολειπόμενο ποσό είναι εύλογο για τα υπόλοιπα έξοδα που συνθέτουν το διοικητικό κόστος (έκδοση εγγυητικών καλής εκτέλεσης κλπ.). Εξάλλου, οι υπολογισμοί του διοικητικού κόστους από την*

προσφεύγουσα είναι εσφαλμένοι και αυθαίρετοι, δεδομένου ότι περιλαμβάνεται σε αυτούς και το κόστος για την έκδοση εγγυητικής συμμετοχής, που δεν σχετίζεται με την εκτέλεση της σύμβασης και ως εκ τούτου δεν αποτελεί στοιχείο του διοικητικού κόστους, πλέον ότι η βάση υπολογισμού των εξόδων διανομής και μετακίνησης στηρίζεται σε εκτιμήσεις της προσφεύγουσας, οι οποίες δεν αποδεικνύονται από έγγραφα. Αντίστοιχα, οι υπολογισμοί του κόστους αναλωσίμων είναι απολύτως αυθαίρετοι, αφενός διότι στηρίζονται σε τιμές που έχει λάβει η ίδια για την αγορά τους, χωρίς να διαπιστώνεται εάν οι διαγωνιζόμενοι δεν μπορούν να προμηθευτούν τα συγκεκριμένα αναλώσιμα σε χαμηλότερες τιμές από αυτές που αναφέρονται από την προσφεύγουσα... Σε κάθε περίπτωση, τα ποσά που περιέχονται στην προσφορά του προσωρινού αναδόχου και αφορούν στο διοικητικό κόστος και το κόστος αναλωσίμων είναι αποδεκτά, λαμβάνοντας υπόψη και προηγούμενες διαγωνιστικές διαδικασίες. Συνεπώς, η Απόφαση του Διοικητή της Υπηρεσίας μας είναι σύμφωνη με τους όρους της διακήρυξης και για το λόγο αυτό ζητούμε την απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής της ως άνω εταιρείας .....

ΣΤ) Ως προς τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας περί ακυρότητας των ψηφιακών υπογραφών των εταιρειών «.....» και «....., ..., ...». Η προσφεύγουσα αναφέρει ότι οι ψηφιακές υπογραφές των εγγράφων των συγκεκριμένων εταιρειών δεν φέρουν χρονοσήμανση μέσω της Αρχής Πιστοποίησης Ελληνικού Δημοσίου, αλλά αναγράφουν μόνο και μη παραδεκτώς την ημερομηνία και ώρα που αναγράφει ο υπολογιστής του υπογράφοντα και επομένως δεν είναι έγκυρες. Από τη με αρ. πρωτ. ....../4-2-2020 απόφασή μας αξιολόγησης ως αναθέτουσα αρχή προκύπτει ότι κατά την αποσφράγιση των προσφορών όλες οι συμμετέχουσες κατέθεσαν εγκαίρως και προσηκόντως όλα τα δικαιολογητικά συμμετοχής που απαιτούνται στη με αριθμ. .... διακήρυξη. Στην συγκεκριμένη διακήρυξη δίνονται γενικές οδηγίες ότι απαιτείται ψηφιακή υπογραφή, χορηγούμενη από πιστοποιημένη αρχή παροχής ψηφιακής υπογραφής για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό, ήτοι δεν περιλαμβάνεται ρητά όρος που να υποχρεώνει τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό, στον εφοδιασμό τους, πέραν της ψηφιακής υπογραφής και με

υπηρεσίες ασφαλούς χρονοσήμανσης. Είναι δε διάφορο το γεγονός της αδυναμίας διαπίστωσης της εγκυρότητας των ψηφιακών υπογραφών και της ταυτότητας του προσώπου που έχει υπογράψει με την έλλειψη χρονοσήμανσης της ψηφιακής υπογραφής μέσω της Αρχής Πιστοποίησης Ελληνικού Δημοσίου. Σε κάθε περίπτωση τα προσκομιζόμενα έγγραφα όλων των συμμετεχουσών εταιρειών φέρουν τις ψηφιακές υπογραφές όλων των νομίμων εκπροσώπων τους, οι οποίες τέθηκαν την 13/1/2020, ημεροχρονολογία της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών και χωρίς να διαπιστωθεί καμία τροποποίηση του περιεχομένου τους μετά την υπογραφή τους. Η ορθή έκδοση ή μη της ψηφιακής υπογραφής (όσον αφορά την υπηρεσία χρονοσήμανσης επί της ψηφιακής υπογραφής) από ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, όπως αναφέρει η προσφεύγουσα, δεν μπορεί να αποτελεί όρο της διακήρυξης ενός διαγωνισμού. Αυτό αποτελεί αρμοδιότητα της πιστοποιημένης αρχής παροχής ψηφιακής υπογραφής όχι της κάθε Αναθέτουσας Αρχής να μπει σε τέτοια λεπτομέρεια θέτοντας παρόμοιο όρο. Όλα δε τα παραπάνω προκύπτουν και από τα πρότυπα τεύχη διακηρύξεων ή τα υποδείγματα που έχει εκδώσει η ΕΑΑΔΗΣΥ κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν.4412/2016 και στα οποία δεν υπάρχει καμία παρόμοια πρόβλεψη ή υπόδειξη. Δεν μπορεί δε, να επικαλείται ασάφεια της διακήρυξης συμμετέχων οικονομικός φορέας για την μη ορθή έκδοση της ψηφιακής υπογραφής από πιστοποιημένη αρχή παροχής ψηφιακής υπογραφής, καθώς τέτοια υποχρέωση υπεκφεύγει των υποχρεώσεων των αναθετουσών αρχών ως προς την αναφορά του συγκεκριμένου στους όρους της διακήρυξης σύμφωνα με τα προαναφερόμενα. Τα κατά περίπτωση αρμόδια όργανα ελέγχου για κάθε αναθέτουσα αρχή δεν έχουν δυνατότητα να ελέγξουν την εγκυρότητα του χρόνου αποτύπωσης ενός ψηφιακά υπογεγραμμένου εγγράφου, αν, κατά τη δημιουργία της ψηφιακής υπογραφής επί του εγγράφου, η ενδιάμεση εφαρμογή που χρησιμοποιείται για τη δημιουργία της ψηφιακής υπογραφής δεν συγχρονίζεται με τις επίσημες σελίδες της Αρχής Πιστοποίησης Ελληνικού Δημοσίου ως τον αποκλειστικό, απόλυτο και μοναδικό τρόπο ώστε να αποτυπώσει τον πραγματικό χρόνο της ψηφιακής υπογραφής του εγγράφου. Αν η ενδιάμεση εφαρμογή δεν είναι ρυθμισμένη να συγχρονίζεται

με τις επίσημες σελίδες της Αρχής Πιστοποίησης Ελληνικού Δημοσίου (σχετική ιστοσελίδα: <http://www.yap.gov.gr/index.php/aped/timestamping-service.html>), τότε το ψηφιακά υπογεγραμμένο έγγραφο αποτυπώνει επί της ψηφιακής υπογραφής το χρόνο που αναφέρει το ρολόι του υπολογιστή. Όμως αν ο υπολογιστής στον οποίο υπογράφεται το έγγραφο δεν συνδέεται στο Internet τότε τίθεται θέμα αξιοπιστίας του χρόνου, ο οποίος αποτυπώνεται επί της ψηφιακής υπογραφής του εγγράφου, καθώς ο υπολογιστής σε αυτή την περίπτωση μπορεί να ρυθμιστεί και να αποτυπώσει κατά συνέπεια επί της ψηφιακής υπογραφής, οποιοδήποτε παρελθόντα ή μελλοντικό χρόνο επιθυμεί ο χρήστης του Υπολογιστή (για οποιοδήποτε λόγο), εγείροντας μείζον ζήτημα περί της αξιοπιστίας του χρόνου που αποτυπώνεται επί της ψηφιακής υπογραφής του εγγράφου». Στη συνέχεια η αναθέτουσα αρχή επικαλείται τις διατάξεις των άρθρων 36 και 91 παρ. 1 του ν. 4412/16 και της ΥΑ 56902/215 (ΦΕΚ Β' 1924/02.06.2017) που αφορά στις «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)», καθώς και των άρθρων 2.4.2.1, 2.4.2.2, 2.4.2.3, 2.4.2.4, 2.4.2.5 και 2.4.4 της διακήρυξης και ισχυρίζεται ότι «ο εν λόγω ισχυρισμός της προσφεύγουσας περί μη εγκυρότητας των ψηφιακών υπογραφών για τους λόγους που επικαλείται είναι νόμω και ουσία αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί (βλ. ΑΕΠΠ αποφάσεις 136/2017, 180/2017, 80/2018), για τους ακόλουθους λόγους: 1. Ούτε από τις ως άνω διατάξεις της διακήρυξης ούτε από τον Νόμο προκύπτει η υποχρέωση του συμμετέχοντος στο διαγωνισμό όπως, επιπλέον, της προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής εφοδιαστεί και με πιστοποιημένες υπηρεσίες χρονοσήμανσης, που συμπληρώνουν αυτή. Και ναι μεν τεχνικά είναι δυνατόν η προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή να είναι διασυνδεδεμένη ειδικά με τον εθνικό χρόνο, προβαίνοντας στις κατάλληλες ρυθμίσεις κατά την εγκατάσταση των πιστοποιητικών ψηφιακής υπογραφής στον υπολογιστή του οικονομικού φορέα, θα μπορούσε δε να απαιτηθεί εάν το ζητούσε η διακήρυξη. Πάντως, τέτοια υποχρέωση εκ του Νόμου και χωρίς να προβλέπεται στη διακήρυξη δεν μπορεί να επιβληθεί. Μάλιστα το άρθρο 2.4.2.1 της διακήρυξης, το οποίο η προσφεύγουσα επικαλείται με τις απόψεις της ότι παραβιάστηκε εν

προκειμένω, αφορά την υποχρέωση κατοχής προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής εκ μέρους των οικονομικών φορέων και εγγραφής τους στο ηλεκτρονικό σύστημα ΕΣΗΔΗΣ προκειμένου να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό, χωρίς καμία περαιτέρω διατύπωση σχετικά με την χρονοσήμανση της. 2. Οι απαιτούμενες κατά τη διάταξη του άρθρου 9 της ΥΑ 56902/215 (ΦΕΚ Β' 1924/02.06.2017) όπως και κατά τις αντίστοιχες διατάξεις των άρθρων της οικείας Διακήρυξης διατυπώσεις περί χρονοσήμανσης αφορούν στο χρόνο υποβολής των προσφορών των διαγωνιζομένων, ήτοι (α) τον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και η τεχνική προσφορά σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την οικεία διακήρυξη και (β) τον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.), έτσι ώστε να εξακριβώνεται με ευχέρεια και ασφάλεια ότι καθεμία προσφορά υποβλήθηκε νομίμως στον εκάστοτε ακριβή χρόνο πριν από την ορισθείσα καταληκτική ημεροχρονολογία και ώρα υποβολής των προσφορών κάθε διαγωνισμού. 3. Ρητά κατά τη διακήρυξη και τις διατάξεις στις οποίες παραπέμπει, η βεβαίωση που αυτόματα παρέχει το σύστημα για τη χρονοσήμανση του εγγράφου, καθιστά αυτό έγγραφο βέβαιης ημεροχρονολογίας χωρίς άλλη διατύπωση. 4. Υπό το νυν νομοθετικό καθεστώς, από τη στιγμή που το έγγραφο-δικαιολογητικό συμμετοχής στο διαγωνισμό υποβάλλεται στον διαγωνισμό μέσω ΕΣΗΔΗΣ δεν μπορεί να προκύψει προβληματισμός ή αμφιβολία για τον χρόνο σύνταξης του εγγράφου σε σχέση με τον χρόνο υποβολής του, καθώς υπό το νυν καθεστώς, σημασία έχει ο χρόνος υποβολής του εγγράφου στο ΕΣΗΔΗΣ, που αφού βεβαιωθεί από το ίδιο το ΕΣΗΔΗΣ με τον τρόπο που προβλέπουν οι κείμενες διατάξεις, προσδίδει στο έγγραφο βεβαία ημεροχρονολογία. Συνεπώς, όλες οι ψηφιακές υπογραφές που έχουν τεθεί από τις εν λόγω εταιρείες είναι καθ'όλα έγκυρες, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις, που τάσσει η υπ'αρ. .... διακήρυξη».

16.Επειδή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων (άρθρο 18 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1.Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων.

17. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 53 παρ. 1 -2 του ν. 4412/2016 «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης, πλην της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 63 και της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62 σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, περιέχουν ιδίως:.....
ιζ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς,
ιη) όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης, ιδίως δε την υποχρέωση της παρ. 2 του άρθρου 18 και τους όρους πληρωμής»,[...]

18. Επειδή σύμφωνα με τα άρθρα 88 «Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές» (άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) και 89 « Δικαιολογητικά σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές» παρ. 2 του ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά

τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής.

2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορεί να αφορούν ιδίως:

α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών,

β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου,

γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα,

δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89,

ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131,

στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 89.

3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18.

4. Εάν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτό τον λόγο, μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα και εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας, την οποία ορίζει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 της ..... Σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει σχετικώς την Επιτροπή», ενώ

με την παρ. 2 του άρθρου 89 ορίζεται ότι: «Για την απόδειξη της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την περίπτωση δ' της παρ. 2 του άρθρου 88, ο προσφέρων προσκομίζει, εντός της τεθείσας προθεσμίας, τα παρακάτω:

α) αναφορά στη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΣΣΕ), στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι, και

β) δικαιολογητικά, από τα οποία προκύπτουν οι νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων και οι αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές τους».

19. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 102 «Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών (άρθρο 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη.

2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα,

υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί.

3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης.

4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή ήσσονος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές.

5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς».

20. Επειδή στο άρθρο 68 «Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών» του Ν. 3863/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ 88/ Α), ορίζεται ότι: «1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή)

αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής: α) ..... Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. **Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων.....»**

21. Επειδή στον ν. 3996/2011 «Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας, Θέματα ΕΡΓΑΤΙΚΑ, Κοινωνικής Ασφάλισης, ΕΚΑΣ, ΟΑΕΔ κλπ», στο άρθ. 89 παρ. Γ με τον τίτλο «Γ. Σύσταση «Ειδικού Λογαριασμού Παιδικών Κατασκηνώσεων (Ε.Λ.Π.Κ.)» ορίζεται ότι: «1. Στον Οργανισμό Εργατικής Εστίας (Ο.Ε.Ε.) συνιστάται λογαριασμός με τίτλο «Ειδικός Λογαριασμός Παιδικών Κατασκηνώσεων» (Ε.Λ.Π.Κ.) με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια. Πόροι του λογαριασμού είναι η εργοδοτική εισφορά είκοσι (20) ευρώ ετησίως για κάθε εργαζόμενο, η οποία εισπράττεται με τις τακτικές εισφορές του Ο.Ε.Ε., ...2. Σκοπός του λογαριασμού είναι η οργάνωση και η εφαρμογή προγραμμάτων φιλοξενίας σε θερινές κατασκηνώσεις των παιδιών χαμηλόμισθων εργαζομένων και ανέργων... 4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθορίζονται οι διαδικασίες είσπραξης, ελέγχου, διαχείρισης, διάθεσης και δικαιολόγησης των κονδυλίων του Λογαριασμού, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την υλοποίηση του σκοπού της παρούσας διάταξης. 5. Για την κάλυψη της παροχής αυτής θεσπίζεται ετήσια εργοδοτική εισφορά είκοσι (20) ευρώ ανά εργαζόμενο.» Σύμφωνα δε με το άρθ. 34 παρ. 6 υποπαράγραφος γ του Ν.4144/2013 (ΦΕΚ Α 88/18.4.2013) προβλέπεται ότι: «..γ) Η εισφορά από την περίπτωση Γ του άρθρου 89 του ν. 3996/2011 διατίθεται αποκλειστικά και καλύπτει τους θεσπισμένους με τη διάταξη αυτή σκοπούς, όπως εξειδικεύτηκαν με την 23411/2131/30.12.2011 (Β 29/2012)

κοινή απόφαση του Υπουργού και Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, και σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις αυτές. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, η οποία εκδίδεται σε τριάντα ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος, ύστερα από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του ....., καθορίζεται ο χρόνος έναρξης υλοποίησης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης αυτής, σύμφωνα και με τους όρους της περίπτωσης Γ του άρθρου 89 του ν. 3996/2011». Περαιτέρω, τόσο σύμφωνα με την μνημονευόμενη ως άνω ΚΥΑ 23411/2131/30.12.2011 (Β 29/2012), όσο και με το έγγραφο ΕΦΚΑ Δ.ΕΙΣΦ.Μ./464/1156016/28/08/2017, Εγκ. ΙΚΑ 49/2013, και το Γενικό Έγγραφο Δ.ΕΙΣΦ.Μ./484/1051957/04/09/2018 του ΕΦΚΑ (ΑΔΑ: ΨΓΓ7465ΧΠΓ-ΣΑ3), η ως άνω εκ του νόμου προβλεπόμενη ετήσια εργοδοτική εισφορά είκοσι ευρώ (20) ανά εργαζόμενο είναι καταβλητέα από τους εργοδότες τ. ΙΚΑ ΕΤΑΜ, και έχει εφαρμογή ακόμη και στις περιπτώσεις νέων κατηγοριών ασφαλισμένων που εντάχθηκαν ως μισθωτοί στον ΕΦΚΑ, καταβάλλεται δε ταυτόχρονα και παράλληλα με τις ασφαλιστικές εισφορές.

22. Επειδή σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 91 παρ. 1 του ν.4412/2016 «... Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102...»

23. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 36 του Ν. 4412/2016 «1. Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου, με

εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ [...] 5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού ρυθμίζονται, για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν: α) τη λειτουργία της ηλεκτρονικής πύλης ΕΣΗΔΗΣ, τη δομή και το περιεχόμενά της, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3979/ 2011 και του ΠΗΔ, τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση ΤΠΕ, τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και μεθόδους εγγραφής, αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ [...].». Δυνάμει της ως άνω εξουσιοδοτικής διάταξης νόμου εκδόθηκε η με αριθ. ΥΑ 56902/215 (ΦΕΚ Β' 1924/02.06.2017) που αφορά στις «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)» για τους διαγωνισμούς ανάθεσης προμηθειών και υπηρεσιών.

24. Επειδή στο άρθρο 5 παρ. 1.2 έως 1.4 της ΥΑ 56902/215 (ΦΕΚ Β' 1924/02.06.2017) ορίζεται η διαδικασία εγγραφής στο ηλεκτρονικό σύστημα ΕΣΗΔΗΣ και ειδικότερα «1.2 Οι οικονομικοί φορείς αιτούνται την εγγραφή τους και την εγγραφή των στελεχών τους παρέχοντας τις απαραίτητες πληροφορίες και αποδεχόμενοι τους όρους χρήσης του Συστήματος ταυτοποιούμενοι ως ακολούθως: 1.2.1 Όσοι από τους ανωτέρω οικονομικούς φορείς διαθέτουν ελληνικό Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) ταυτοποιούνται με χρήση των διαπιστευτηρίων που αυτοί κατέχουν από το σύστημα TAXISNet της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων. Εφόσον γίνει η ταυτοποίηση, η αρμόδια Διεύθυνση Ανάπτυξης και Τεχνικής Στήριξης του ΕΣΗΔΗΣ, αποδίδει σε αυτούς τα απαραίτητα διαπιστευτήρια και δικαιώματα πρόσβασης και χρήσης του Συστήματος. 1.2.2 Οι οικονομικοί φορείς των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίοι δεν διαθέτουν ελληνικό Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) δύναται να αιτούνται την εγγραφή τους: α) είτε

συμπληρώνοντας τον αντίστοιχο αριθμό ταυτότητας ΦΠΑ (VAT Identification Number), ταυτοποιούμενοι με χρήση των διαπιστευτηρίων που κατέχουν από το αντίστοιχο σύστημα. β) είτε βάσει της συμμόρφωσης με το σύστημα *SecureidenTityacrOssboRderslinKed* (STORK). Εφόσον γίνει η ταυτοποίηση, η αρμόδια Διεύθυνση Ανάπτυξης και Τεχνικής Στήριξης του ΕΣΗΔΗΣ, αποδίδει σε αυτούς τα απαραίτητα διαπιστευτήρια και δικαιώματα πρόσβασης και χρήσης του Συστήματος. 1.2.3 Οι οικονομικοί φορείς που δεν εντάσσονται στα προηγούμενα δύο εδάφια, αιτούνται την εγγραφή τους και ταυτοποιούνται από την αρμόδια Διεύθυνση Ανάπτυξης και Τεχνικής Στήριξης του ΕΣΗΔΗΣ αποστέλλοντας: - είτε υπεύθυνη δήλωση ψηφιακά υπογεγραμμένη με επίσημη μετάφραση στην ελληνική. - είτε ένορκη βεβαίωση ή πιστοποιητικό σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου *Portable Document Format (PDF)* με επίσημη μετάφραση στην ελληνική, όπως αυτά προσδιορίζονται και σύμφωνα με τους προβλεπόμενους όρους στο κράτος μέλος εγκατάστασης του οικονομικού φορέα, στα οποία να δηλώνεται/ αποδεικνύεται η εγγραφή του σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο, προσκομιζόμενα εντός τριών (3) εργασίμων ημερών και σε έντυπη μορφή (πρωτότυπο ή ακριβές αντίγραφο) στην αρμόδια υπηρεσία. 1.3 Το αίτημα εγγραφής υποβάλλεται από όλους τους υποψήφιους χρήστες ηλεκτρονικά μέσω του Συστήματος ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 1.4 Εφόσον ο υποψήφιος χρήστης ταυτοποιηθεί, η αρμόδια Διεύθυνση Ανάπτυξης και Τεχνικής Στήριξης του ΕΣΗΔΗΣ, αποδίδει σε αυτόν τα απαραίτητα διαπιστευτήρια και δικαιώματα πρόσβασης και χρήσης του συστήματος, και ενημερώνει σχετικά με ηλεκτρονικό μήνυμα τον υποψήφιο χρήστη. »

25. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 37 παρ. 2 του Ν. 4412/2106 «1 [...], 2. Στα εργαλεία και τις συσκευές για την ηλεκτρονική διαβίβαση και παραλαβή προσφορών, καθώς και για την ηλεκτρονική παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής πρέπει: α) να είναι διαθέσιμες στους ενδιαφερομένους οι πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένης της κρυπτογράφησης και της χρονοσήμανσης, β) να απαιτούνται προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές, όπως

ορίζονται στο π.δ. 150/2001 (Α` 125). Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να αποδέχονται τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που υποστηρίζονται από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, λαμβάνοντας υπόψη αν τα πιστοποιητικά χορηγούνται από έναν πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπίστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ της Επιτροπής, ανεξάρτητα από το αν έχουν δημιουργηθεί με ή χωρίς ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφών, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τις ακόλουθες προϋποθέσεις: αα) οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να καθορίζουν τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών, βάσει των μορφοτύπων που έχουν θεσπιστεί με την Απόφαση 2011/130/ΕΕ της Επιτροπής και να θέτουν σε εφαρμογή τα αναγκαία μέτρα ώστε να είναι σε θέση να επεξεργαστούν τεχνικά τους εν λόγω μορφοτύπους· όταν χρησιμοποιείται διαφορετικός μορφότυπος ηλεκτρονικής υπογραφής, τότε η ηλεκτρονική υπογραφή ή ο φορέας του ηλεκτρονικού εγγράφου περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις ισχύουσες δυνατότητες επικύρωσης, υπό την ευθύνη της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ). Οι δυνατότητες επικύρωσης επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή να επικυρώνει, σε σύγχρονη σύνδεση, δωρεάν και κατά τρόπο κατανοητό για άτομα με διαφορετική μητρική γλώσσα, την ηλεκτρονική υπογραφή που έχει παραληφθεί, ως προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, υποστηριζόμενη από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό. Η ΕΕΤΤ κοινοποιεί τις πληροφορίες σχετικά με τον πάροχο των υπηρεσιών επικύρωσης στην Επιτροπή. ββ) σε περίπτωση προσφορών που υπογράφονται με την υποστήριξη αναγνωρισμένου πιστοποιητικού που περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπίστευσης, οι αναθέτουσες αρχές δεν πρέπει να εφαρμόζουν πρόσθετες απαιτήσεις που ενδέχεται να εμποδίσουν τη χρήση των εν λόγω υπογραφών από τους προσφέροντες».

26. Επειδή περαιτέρω, στο άρθρο 25 του Κανονισμού 910/2014 ορίζεται ότι : «1. [...] 2. Η εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή έχει νομική ισχύ ισοδύναμη με την ιδιόχειρη υπογραφή. 3. Εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή βασιζόμενη σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί σε ένα κράτος μέλος

αναγνωρίζεται ως τέτοια σε όλα τα άλλα κράτη μέλη», στο άρθρο 26 ότι «Μία προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις: α) συνδέεται κατά τρόπο μοναδικό με τον υπογράφοντα β) είναι ικανή να ταυτοποιεί τον υπογράφοντα γ) δημιουργείται με δεδομένα δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής τα οποία ο υπογράφων μπορεί, με υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης, να χρησιμοποιεί υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο, και δ) συνδέεται με τα δεδομένα που έχουν υπογραφεί σε σχέση με αυτήν κατά τρόπο ώστε να μπορεί να ανιχνευθεί οποιαδήποτε επακόλουθη τροποποίηση των εν λόγω δεδομένων» και στο άρθρο 27 ότι : «1[...] 2. Εάν ένα κράτος μέλος απαιτεί προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που βασίζεται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό για τη χρήση μιας επιγραμμικής υπηρεσίας που προσφέρεται από φορέα του δημόσιου τομέα ή για λογαριασμό του, το εν λόγω κράτος μέλος αναγνωρίζει τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που βασίζονται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό και τις εγκεκριμένες ηλεκτρονικές υπογραφές τουλάχιστον με τους μορφότυπους ή με τις μεθόδους που καθορίζονται στις εκτελεστικές πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5».

27. Επειδή, σύμφωνα με τα ανωτέρω, με τον Κανονισμό 910/2014 καθορίζονται οι απαιτήσεις ασφάλειας για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής ταυτοποίησης και το πλαίσιο εποπτείας των παρόχων τους. Κατά τα οριζόμενα στον ως άνω Κανονισμό, η ψηφιακή υπογραφή εκδίδεται από εγκεκριμένους παρόχους υπηρεσιών πιστοποίησης, οι οποίοι με τη χορήγησή της εγγυώνται για τα στοιχεία του κατόχου της και επέχει θέση ιδιόχειρης υπογραφής. Με τη χρήση της προηγμένης ψηφιακής υπογραφής σκοπός είναι να επιτυγχάνεται η ταυτοποίηση του υπογράφοντος, δηλαδή η σύνδεση της ηλεκτρονικής συναλλαγής με το φυσικό πρόσωπο που υπογράφει, η εγγύηση της γνησιότητας των ψηφιακών δεδομένων και η δέσμευση του υπογράφοντος ως προς την ηλεκτρονική συναλλαγή, δηλαδή ο υπογράφων να μη μπορεί να αρνηθεί την συμβολή του στην εν λόγω συναλλαγή. Επιπλέον, η απρόσκοπτη λειτουργία του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. βασίζεται στη δυνατότητα επαλήθευσης του ακριβούς χρόνου παροχής των υπηρεσιών του συστήματος προς το χρήστη

αυτού, όπως με την εξακρίβωση του χρόνου υποβολής της προσφοράς κάθε συμμετέχοντος οικονομικού φορέα στο σύστημα.

28. Επειδή, με το άρθρο 37 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι : «3. Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2013 (Β` 401) απόφασης του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, από τρίτους, εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς, πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των υπηρεσιών αυτών των φορέων προς το χρήστη, η οποία διαβιβάζεται στο χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, με κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου με βέβαιη χρονολογία. Δεν επιτρέπεται στην αναθέτουσα αρχή ή στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης, όπως περιγράφεται ανωτέρω.

29. Επειδή, σύμφωνα με το «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄ – Πολιτική/ Δήλωση Πρακτικής Χρονοσήμανσης της Αρχής Πιστοποίησης του Ελληνικού Δημοσίου (ΑΠΕΔ) του Κανονισμού Πιστοποίησης της Αρχής Πιστοποίησης του Ελληνικού Δημοσίου (ΑΠΕΔ) ο οποίος κυρώθηκε με την υπ' αριθ. ΥΑΠ/Φ.60/38/232 κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του Υφυπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων «Κύρωση του Κανονισμού Πιστοποίησης της Αρχής Πιστοποίησης του Ελληνικού Δημοσίου (ΑΠΕΔ)» (ΦΕΚ 799/Β΄/9-6-2010) και τροποποιήθηκε με την ΥΑΠ/Φ.60/3431 (ΦΕΚ Β.3320/2013) ορίζεται ότι «Με την Υπουργική Απόφαση ΥΑΠ/Φ .40.4/163 (ΦΕΚ 401/ Β/22-02-2013) καθορίζονται οι διαδικασίες και ο τρόπος ηλεκτρονικής επιβεβαίωσης της λήψης εγγράφων και της ασφαλούς χρονοσήμανσης, οι προδιαγραφές και τα πρότυπα του συστήματος για τη γνωστοποίηση εγγράφων σε φυσικά πρόσωπα ή Ν.Π.Ι.Δ. με χρήση ΤΠΕ και η ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων μεταξύ φορέων του

δημόσιου τομέα και των φυσικών προσώπων ή ΝΠΙΔ. Η ΑΠΕΔ παρέχει υπηρεσίες χρονοσήμανσης με σκοπό τη δημιουργία των απαραίτητων τεκμηρίων για την ύπαρξη ενός συνόλου ψηφιακών δεδομένων σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Η Πολιτική Χρονοσήμανσης και η Δήλωση Πρακτικής Χρονοσήμανσης της ΑΠΕΔ έχουν συγχωνευτεί σε ένα ενιαίο παράρτημα με την ονομασία Πολιτική/ Δήλωση Πρακτικής Χρονοσήμανσης 21 (ΠΔΠΧ). [...] 2. Πολιτική Χρονοσήμανσης: Η Πολιτική Χρονοσήμανσης είναι ένα σύνολο κανόνων που αφορά την έκδοση και διαχείριση των χρονοσημάνσεων που παράγονται από την ΑΠΕΔ ως ΠΥΧ για τους τελικούς χρήστες. Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης περιλαμβάνουν την οργάνωση της υποδομής και την έκδοση χρονοσημάνσεων. Οι συγκεκριμένες υπηρεσίες παρέχονται από την ΑΠΕΔ στους τελικούς χρήστες στο πλαίσιο λειτουργίας της υποδομής δημοσίου κλειδιού της ΑΠΕΔ. Οι υπηρεσίες παρέχονται κυρίως για την υποστήριξη ψηφιακών υπογραφών αλλά και για οποιαδήποτε εφαρμογή απαιτεί αποδεικτικά στοιχεία για την ύπαρξη κάποιων δεδομένων μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Η ΑΠΕΔ διασφαλίζει την χρήση αξιόπιστης πηγής ώρας και την κατάλληλη διαχείριση των συστημάτων χρονοσήμανσης.[...] Η υπηρεσία χρονοσήμανσης παρέχεται σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ` αριθ. πρωτ.: ΥΑΠ/Φ.40.4/163 «Ρυθμίσεις για α) τη διαδικασία και τον τρόπο ηλεκτρονικής επιβεβαίωσης της λήψης και της ασφαλούς χρονοσήμανσης, β) [...]γ)[...]. »

30. Επειδή σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης ορίζεται ότι: «2.4.2 Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών 2.4.2.1. Οι προσφορές υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονικά, μέσω της διαδικτυακής πύλης www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα που ορίζει η παρούσα διακήρυξη, στην Ελληνική Γλώσσα, σε ηλεκτρονικό φάκελο, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον ν.4412/2016, ιδίως άρθρα 36 και 37 και την Υπουργική Απόφαση αριθμ. 56902/215 «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)».

Για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της Υ.Α. 56902/215 “Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ)» (ΦΕΚ Β 1924/02.06.2017) και να εγγραφούν στο ηλεκτρονικό σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ- Διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr) ακολουθώντας την διαδικασία εγγραφής του άρθρου 5 της ίδιας Υ.Α. ....

2.4.2.2. Ο χρόνος υποβολής της προσφοράς και οποιαδήποτε ηλεκτρονική επικοινωνία μέσω του συστήματος βεβαιώνεται αυτόματα από το σύστημα με υπηρεσίες χρονοσήμανσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 9 της ως άνω Υπουργικής Απόφασης. Μετά την παρέλευση της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας, δεν υπάρχει η δυνατότητα υποβολής προσφοράς στο Σύστημα. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, η αναθέτουσα αρχή θα ρυθμίσει τα της συνέχειας του διαγωνισμού με σχετική ανακοίνωσή της. ....

2.4.2.4. Οι οικονομικοί φορείς συντάσσουν την τεχνική και οικονομική τους προσφορά συμπληρώνοντας τις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος. Στην συνέχεια το σύστημα παράγει τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία τα οποία υπογράφονται ηλεκτρονικά και υποβάλλονται από τον προσφέροντα. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος και του παραγόμενου ηλεκτρονικού αρχείου pdf (το οποίο θα υπογραφεί ηλεκτρονικά) πρέπει να ταυτίζονται. Σε αντίθετη περίπτωση το σύστημα παράγει σχετικό μήνυμα και ο προσφέρων καλείται να παράγει εκ νέου το ηλεκτρονικό αρχείο pdf] Εφόσον οι τεχνικές προδιαγραφές δεν έχουν αποτυπωθεί στο σύνολό τους στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος,

ο προσφέρων επισυνάπτει ψηφιακά υπογεγραμμένα τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία.

2.4.2.5. Ο χρήστης - οικονομικός φορέας υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Συστήματος, όπως περιγράφεται παρακάτω: Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείων τύπου .pdf και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής , με την επιφύλαξη των αναφερθέντων στην τελευταία υποπαράγραφο της παραγράφου 2.4.2.1 του παρόντος για τους αλλοδαπούς οικονομικούς φορείς.

Από το Σύστημα εκδίδεται ηλεκτρονική απόδειξη υποβολής προσφοράς, η οποία αποστέλλεται στον οικονομικό φορέα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. [...]

2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) , 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας, β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας

διακήρυξης, γ) για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας και το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, ...θ) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης. [...]

2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών Στον φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα.

Η Οικονομική Προσφορά υποβάλλεται ηλεκτρονικά επί ποινή απορρίψεως στον φάκελο «Οικονομική Προσφορά».

Η οικονομική προσφορά, συντάσσεται συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος. Στην συνέχεια, το σύστημα παράγει σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, σε μορφή pdf, το οποίο υπογράφεται ψηφιακά και υποβάλλεται από τον προσφέροντα....Οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, στην οικονομική τους προσφορά να συμπεριλάβουν τις πληροφορίες / στοιχεία του άρθρου 68 του Ν 3863/2010 σύμφωνα με το ακόλουθο υπόδειγμα.(παρ 5. άρθρο 92, Ν 4412/2016)... Η τιμή για το σύνολο των υπηρεσιών δίνεται σε ευρώ.

Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Επισημαίνεται ότι το εκάστοτε ποσοστό Φ.Π.Α. επί τοις εκατό, της ανωτέρω τιμής θα υπολογίζεται αυτόματα από το σύστημα.

Οι προσφερόμενες τιμές είναι σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και δεν αναπροσαρμόζονται.

5.1.2. Τον Ανάδοχο βαρύνουν οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παράδοση του υλικού στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Ιδίως βαρύνεται με τις ακόλουθες κρατήσεις:

α) Κράτηση 0,07% η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης Υπέρ της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων επιβάλλεται (άρθρο 4 Ν.4013/2011 όπως ισχύει)

β) Κράτηση ύψους 0,02% υπέρ του Δημοσίου, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας, εκτός ΦΠΑ, της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης. Το ποσό αυτό παρακρατείται σε κάθε πληρωμή από την αναθέτουσα αρχή στο όνομα και για λογαριασμό της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016

γ) Κράτηση 0,06% η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης υπέρ της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (άρθρο 350 παρ. 3 του ν. 4412/2016)

δ) 2% υπέρ των Οργανισμών Ψυχικής Υγείας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (μετά την αφαίρεση όλων των παραπάνω κρατήσεων πλην του φόρου).

Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20%.

31. Επειδή κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) της διακήρυξης, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του

διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

32. Επειδή σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας, που διέπει το σύνολο της διοικητικής δράσης, κάθε διακήρυξη δημόσιου διαγωνισμού πρέπει να ερμηνεύεται ως επιβάλλουσα την τήρηση των κείμενων διατάξεων, της εργατικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης. Αντίθετη εκδοχή, δημιουργεί ζητήματα ως προς την εφαρμογή διατάξεων αναγκαστικού δικαίου και της προστασίας των εργαζομένων αλλά και συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού και προσκρούει, για το λόγο αυτό και στις αρχές της ισότητας των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας (βλ. σχετικά ΕΑ ΣΤΕ 134/2011, 1100/2010, 873/2010, 628/2010, 58/2009, 1344/2008, 840/2008, 791/2008, 1172/2008, 1090/2006, 4058/2001, 805/2001), αφού οδηγεί σε μειονεκτική θέση τους καλόπιστους διαγωνιζόμενους, οι οποίοι διαμορφώνουν την προσφορά τους σεβόμενοι τις απαιτήσεις του νόμου και της διακήρυξης. Η υποβολή δε ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, δύναται να πλήξει και το δημόσιο συμφέρον, στο μέτρο που ο ανάδοχος που έχει υποβάλει ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά και έχει επιτύχει την υπέρ αυτού κατακύρωση του αποτελέσματος του διαγωνισμού, ενδέχεται, κατά λογική ακολουθία, να επιχειρήσει κατά την εκτέλεση των υπηρεσιών να καλύψει τη ζημία που υφίσταται λόγω του ασυνήθιστα χαμηλού τιμήματος που λαμβάνει, με μείωση της ποιότητας ή και της ποσότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (βλ. πράξη 240/2007 VI Τμ. Ε.Σ.).

33.Επειδή, κατά τις διατάξεις του άρθρου 68 παρ. 1 του ν. 3863/2010, σε συνδυασμό με τις προγενέστερες, αντίστοιχες του ως άνω άρθρου 88 του ν.4412/2016, διατάξεις, οι οποίες ρυθμίζουν καθ' όμοιο τρόπο το ζήτημα ελέγχου των ασυνήθιστα χαμηλών οικονομικών προσφορών, «*στους διαγωνισμούς για την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού ή φυλάξεως πρέπει να υπολογίζεται στην*

οικονομική προσφορά των διαγωνιζομένων, πέραν των λοιπών, και ένα εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, καθώς και των αναλωσίμων. Ενόψει του ότι το ποσοστό αυτό δεν είναι εκ των προτέρων καθορισμένο, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξετάσει, αν, λαμβανομένων υπόψη των δεδομένων της υπό σύναψη συμβάσεως και των τυχόν παρεχομένων από τον διαγωνιζόμενο επί του θέματος διευκρινίσεων, το αναφερόμενο στην προσφορά του διοικητικό κόστος είναι εύλογο, εις τρόπον ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτελέσεως της συμβάσεως. Αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει, ενόψει και των υποβληθεισών εξηγήσεων, ότι το αναφερόμενο στην προσφορά διαγωνιζομένου κόστος δεν είναι εύλογο, η προσφορά απορρίπτεται. Η κρίση δε της αναθέτουσας αρχής ως προς το εύλογο ή μη του διοικητικού κόστους υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο (βλ. ΣΤΕ 3439/2014, Ε.Α. ΣΤΕ 236/2015, 108/2014, 328, 198, 187/2013 κ.ά.). Μάλιστα, στις περιπτώσεις που από τη διακήρυξη του διαγωνισμού συνάγεται ότι το διοικητικό κόστος για τη συγκεκριμένη σύμβαση πρέπει, κατ' αρχήν, να καλύπτει, μεταξύ άλλων, το κόστος για την απόκτηση και χρήση του αναφερόμενου στη διακήρυξη εξοπλισμού (όπως στολές, φακούς, ασυρμάτους και τηλέφωνα, αλλά και έντυπα) και των αναλωσίμων, η προσφορά, στην οποία αναφέρεται διοικητικό κόστος που δεν καλύπτει τις εν λόγω δαπάνες, απορρίπτεται. Έχει κριθεί όμως, ότι τέτοια προσφορά δεν απορρίπτεται, αν ο διαγωνιζόμενος επικαλεσθεί και αποδείξει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ότι, ως εκ του τρόπου οργανώσεως της επιχειρήσεώς του ή άλλων, ενδεχομένως, παραγόντων, δικαιολογείται το αναφερόμενο στην προσφορά του ύψος του διοικητικού κόστους. Επομένως: Α. Οικονομική προσφορά που δεν περιλαμβάνει ένα εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών καθαρισμού ή φυλάξεως, καθώς και των αναλωσίμων, όπως και κάποιο εύλογο περιθώριο κέρδους, δεν απορρίπτεται, άνευ ετέρου, ως απαράδεκτη, ούτε, όμως, δύναται να θεωρηθεί παραδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, χωρίς τις αναγκαίες διευκρινήσεις του προσφέροντος προς αυτήν, κατόπιν σχετικής προσκλήσεώς της. Β. Οι διευκρινήσεις θα πρέπει να είναι ειδικές και συγκεκριμένες, να αποδεικνύονται από τον προσφέροντα και να

συνιστούν εξαιρετικές συνθήκες, συνεπεία των οποίων δικαιολογείται η υποβολή τέτοιας οικονομικής προσφοράς στο συγκεκριμένο διαγωνισμό. Γ. Η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να αιτιολογήσει την αποδοχή τέτοιας οικονομικής προσφοράς, αφού αξιολογήσει τις διευκρινήσεις που θα της υποβληθούν και αφού κρίνει αιτιολογημένως ότι, παρά την έλλειψη ευλόγου ποσοστού διοικητικού κόστους ή ευλόγου ποσού ως εργολαβικού κέρδους, δεν τίθεται σε κίνδυνο η καλή εκτέλεση της συμβάσεως. Δ. Η αιτιολογία ως προς την αποδοχή τέτοιας οικονομικής προσφοράς, οπωσδήποτε, δεν δύναται να συνίσταται στην απλή διαπίστωση ότι «...ο προσδιορισμός εύλογου διοικητικού και εργολαβικού κέρδους για την παροχή των ζητούμενων υπηρεσιών ανάγεται στον τρόπο ασκήσεως της επιχειρηματικής δραστηριότητας του προσφέροντος, ο οποίος διαμόρφωσε την οικονομική προσφορά του κατά την ελεύθερη κρίση του, αναλαμβάνοντας και το βάρος του επιχειρηματικού κινδύνου κατά τη διαμόρφωση της τιμής της προσφοράς του...». Τούτο, για τον απλούστατο λόγο, ότι η απαίτηση του νόμου για οικονομική προσφορά με πρόβλεψη και των ως άνω ευλόγων ποσοστών διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων και εργολαβικού οφέλους, αποβλέπει στο να μη τίθεται σε κίνδυνο η εκτέλεση της σχετικής συμβάσεως, στη σύναψη της οποίας κατατείνει ο διαγωνισμός. Άλλωστε, ... δεν δύναται να υποστηριχθεί σοβαρώς, ότι κάποιος συμμετέχει στο διαγωνισμό, χωρίς να αποβλέπει σε εύλογο εργολαβικό όφελος, αλλά, απλώς, για να εξασφαλίσει εργασία στους απασχολούμενους του ή ότι διασφαλίζεται, σε κάθε περίπτωση, η καλή εκτέλεση της συμβάσεως, παρά την ανυπαρξία ευλόγου ποσοστού διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών, όπως και του κόστους των αναλωσίμων. Όπως, μάλιστα, καθίσταται γνωστό από υποθέσεις κηρύξεως εκπτώτων των αναδόχων παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή φυλάξεως, συνήθεις λόγοι εκπτώσεώς τους είναι, είτε οι παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας ως προς το ύψος των αποδοχών των απασχολούμενων, είτε η απασχόληση ολιγότερων ατόμων από αυτούς που προβλέπει η σύμβαση, δηλαδή παραβάσεις στις οποίες υποπίπτει ο ανάδοχος για να μειώσει το κόστος παροχής των υπηρεσιών, η μείωση δε αυτή καθίσταται σχεδόν αναπότρεπτη σε περίπτωση καλύψεως με την οικονομική προσφορά

μόνον της ελάχιστης εργατικής δαπάνης. Ε. Η νομιμότητα της αιτιολογίας της πράξεως της αναθέτουσας αρχής, περί της συνδρομής ειδικών συνθηκών, βάσει των οποίων, στη συγκεκριμένη περίπτωση δικαιολογείται η υποβολή τέτοιας οικονομικής προσφοράς, όπως και ως προς το εύλογο ή μη του διοικητικού κόστους, του κόστους αναλωσίμων, καθώς του εργολαβικού κέρδους και, συνακόλουθα, αποδοχής τέτοιας οικονομικής προσφοράς, υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο. Ο έλεγχος αυτός θα πρέπει να λαμβάνει ιδιαιτέρως υπόψη του τον προαναφερόμενο σκοπό της αξιώσεως προβλέψεως στην οικονομική προσφορά ευλόγου ποσοστού, τόσο για διοικητικό κόστος και κόστος αναλωσίμων, όσο και για εργολαβικό κέρδος, δηλαδή την διασφάλιση της καλής εκτελέσεως της σχετικής συμβάσεως, στη σύναψη της οποίας κατατείνει ο διαγωνισμός. Επίλογος. Ως συμπέρασμα, μετά τη σύντομη αυτή εισήγηση επί των ως άνω σημαντικών ζητημάτων, για τη διασφάλιση συνθηκών πραγματικού ανταγωνισμού στους προαναφερόμενους διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων, τονίζονται τα ακόλουθα: ...β) στους διαγωνισμούς παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή φυλάξεως, δεν καθίσταται, άνευ ετέρου ως अपαράδεκτη οικονομική προσφορά που δεν περιέχει ένα εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών, καθώς και των αναλωσίμων, ή δεν καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους, αν δικαιολογείται η υποβολή της, παρά τις ελλείψεις αυτές, λόγω ειδικών συνθηκών στο πρόσωπο του προσφέροντος.... θα πρέπει η αναθέτουσα αρχή να εκφέρει την κρίση της, ...ότι η υποβολή της οικονομικής προσφοράς διαγωνιζομένου δικαιολογείται, έτσι όπως υποβάλλεται, λόγω ειδικών συνθηκών στο πρόσωπό του, αιτιολογημένως, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω ...Κατά τον δικαστικό έλεγχο, για να κριθεί νόμιμη η αιτιολογία αυτή, θα πρέπει να διαπιστούται η παράθεση των συγκεκριμένων εκείνων στοιχείων, τα οποία θεμελιώνουν την κρίση της αναθέτουσας αρχής. Η ανάγκη δε, για τέτοια παράθεση, καθίσταται επιτακτικότερη στην περίπτωση που το προς προμήθεια είδος με τις ειδικές τεχνικές προδιαγραφές που τίθενται προσφέρεται, τη δεδομένη χρονική στιγμή, από μία μόνον εταιρεία, καθώς και στην περίπτωση που το αναφερόμενο στην οικονομική προσφορά διοικητικό κόστος ή εργολαβικό κέρδος είναι μηδενικό ή προσδιορίζεται σε τέτοιο ύψος που

κατ' ουσίαν εξομοιούται προς μηδενικό. Τούτο, γιατί μόνον με την παράθεση των στοιχείων αυτών μπορεί να διαπιστωθεί η νομιμότητα της προηγηθείσης κρίσεως της αναθέτουσας αρχής επί των ανωτέρω ζητημάτων, διαφορετικά, θα πρόκειται περί μιας δικαστικής κρίσεως, η οποία, απλώς, θέτει μια σφραγίδα κατ' επίφασιν νομιμότητας σε μία πράξη της διοικήσεως, της οποίας, όμως, η νομιμότητα εξακολουθεί να παραμένει ερωτηματικό.» (βλ. Εισήγηση Ι. Λαμπρόπουλου Εφέτη ΔΔ 27-6-2017 Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών http://www.esdi.gr/nex/images/stories/pdf/epimorfosi/2017/lampropoulos_prosimbatikos.pdf f)

34. Επειδή, αναφορικά με την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να ελέγχει την αξιοπιστία μιας προσφοράς, απορρέει από την προηγούμενη ύπαρξη αμφιβολιών ως προς αυτήν, λαμβανομένου υπόψη ότι το άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ το οποίο ενσωματώθηκε στην εθνική έννομη τάξη με το άρθρο 88 του ν. 4412/2016, έχει ως κύριο σκοπό να μην αποκλείεται προσφέρων από τη διαδικασία χωρίς να του έχει δοθεί η δυνατότητα να δικαιολογήσει το περιεχόμενο της προσφοράς του η οποία φαίνεται υπερβολικά χαμηλή. Συνεπώς, μόνον εφόσον προκύπτουν τέτοιες αμφιβολίες οφείλει η αρμόδια επιτροπή αξιολογήσεως να ζητήσει τις προσήκουσες διευκρινίσεις ως προς τη σύνθεση της προσφοράς, προτού, ενδεχομένως, την απορρίψει. Αντιθέτως, στην περίπτωση που μια προσφορά δεν φαίνεται υπερβολικά χαμηλή, το εν λόγω άρθρο δεν εφαρμόζεται [βλ., επ' αυτού, αναφορικά με εννοιολογικά ταυτόσημες διατάξεις με αυτές του άρθρου 69 της Οδηγίας 2014/24 τις αποφάσεις της 4ης Ιουλίου 2017, *European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, T 392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ.85, της 6ης Ιουλίου 2005, *TQ3 Travel Solutions Belgium κατά Επιτροπής*, T-148/04, EU:T:2005:274, σκέψεις 49 και 50 της 11ης Μαΐου 2010, *PC-Ware Information Technologies κατά Επιτροπής*, T-121/08, EU:T:2010:183, σκέψη 72 της 5ης Νοεμβρίου 2014, *Computer Resources International (Luxembourg) κατά Επιτροπής*, T-422/11, EU:T:2014:927, σκέψη 57, και της 15ης Σεπτεμβρίου 2016, *European*

Dynamics Luxembourg και Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής, T-698/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:476, σκέψη 59].

Τέτοιες αμφιβολίες μπορεί να υφίστανται, μεταξύ άλλων, εάν προκύπτει αβεβαιότητα ως προς, αφενός, το κατά πόσον ορισμένη προσφορά τηρεί τη νομοθεσία της χώρας εντός της οποίας πρέπει να παρασχεθούν οι υπηρεσίες, στον τομέα αμοιβών του προσωπικού, συνεισφοράς στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και τηρήσεως των κανόνων ασφάλειας και υγιεινής στον χώρο εργασίας ή των πωλήσεων επί ζημία, και, αφετέρου, το κατά πόσον στην προσφερόμενη τιμή ενσωματώνονται όλες οι δαπάνες που προκύπτουν από τις τεχνικές πτυχές της προσφοράς (απόφαση της 8ης Οκτωβρίου 2015, Secolux κατά Επιτροπής, T-90/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:772, σκέψη 62). Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής εκτίμηση του κατά πόσον συντρέχει περίπτωση υπερβολικά χαμηλής προσφοράς διενεργείται σε δύο στάδια.

Ειδικότερα, σε ένα πρώτο στάδιο, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εκτιμήσει αν οι υποβληθείσες προσφορές «φαίνονται» ασυνήθιστα χαμηλές. Η χρήση του ρήματος «φαίνονται» σημαίνει ότι η αναθέτουσα αρχή προβαίνει σε μία εκ πρώτης όψεως εκτίμηση του κατά πόσον οι προσφορές είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Ως εκ τούτου, δεν επιβάλλεται στην αναθέτουσα αρχή η υποχρέωση να προβεί αυτεπαγγέλτως σε διεξοδική ανάλυση της συνθέσεως κάθε προσφοράς προκειμένου να διαπιστώσει ότι αυτή δεν αποτελεί ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά. Δηλαδή η αναθέτουσα αρχή οφείλει μόνο να εκτιμήσει αν οι υποβληθείσες προσφορές περιέχουν ένδειξη ικανή να δημιουργήσει την υποψία ότι ενδέχεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Αυτό ισχύει ιδίως στην περίπτωση που η προσφερόμενη τιμή σε υποβληθείσα προσφορά είναι σημαντικά χαμηλότερη από εκείνη που προσφέρεται με τις λοιπές προσφορές ή από τη συνήθη αγοραία τιμή. Αν δεν υπάρχει τέτοια ένδειξη στις υποβληθείσες προσφορές και αυτές δεν φαίνονται συνεπώς ασυνήθιστα χαμηλές, η αναθέτουσα αρχή δύναται να συνεχίσει την αξιολόγησή τους και τη διαδικασία αναθέσεως της συμβάσεως.

Αντιθέτως, αν υφίστανται ενδείξεις ικανές να δημιουργήσουν την υποψία στην αναθέτουσα αρχή ότι ορισμένη προσφορά ενδέχεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλή, τότε αυτή οφείλει να προβεί, σε δεύτερο στάδιο, στον έλεγχο της συνθέσεως της προσφοράς προκειμένου να βεβαιωθεί ότι η προσφορά δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή. Όταν προβαίνει στον έλεγχο αυτό, η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να παρέχει στον οικείο προσφέροντα τη δυνατότητα να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους ο ίδιος εκτιμά ότι η προσφορά του δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή. Η αναθέτουσα αρχή οφείλει στη συνέχεια να εκτιμήσει τις δοθείσες εξηγήσεις και να κρίνει αν η συγκεκριμένη προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, οπότε υποχρεούται να την απορρίψει (βλ. σχετικά απόφαση της 4ης Ιουλίου 2017, *European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, T 392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ.86-89). Περαιτέρω, η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς -ως τέτοιας προφανώς νοουμένης και της οικονομικής προσφοράς που αν και φαίνεται ότι καλύπτει το κόστος παροχής των ζητούμενων υπηρεσιών δεν καταλείπει εύλογο εργολαβικό κέρδος, δηλαδή χρηματικό όφελος τέτοιας έκτασης που να δικαιολογεί τη συμμετοχή στη διαδικασία του διαγωνισμού- διακινδυνεύει και το δημόσιο συμφέρον, στο μέτρο που ο ανάδοχος ενδέχεται, κατά λογική ακολουθία, να επιχειρήσει κατά την εκτέλεση της σύμβασης να καλύψει τη ζημία που υφίσταται, εξαιτίας του αδικαιολόγητα χαμηλού τιμήματος, σε βάρος της ποιότητας ή και της ποσότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (βλ. σχετικά S. Arrowsmith, *The Law of Public and Utilities Procurement* (2005) σελ. 532-534; P Trepte, *Regulating Procurement. Understanding the Ends and Means of Public Procurement Regulation* (Oxford, Oxford University Press, 2004) σελ.165-166 and 197; και P Trepte, *Public Procurement in the EU: A Practitioner's Guide*, 2^η έκδοση (Oxford, Oxford University Press, 2007, σελ.474, και AR Engel, *Managing Risky Bids, Handbook of Procurement* (Cambridge, Cambridge University Press, 2006) σελ.322, 326.

35. Επειδή, η αιτιολογία είναι, γενικά, η αναφορά των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την έκδοση της διοικητικής πράξης και της ερμηνείας τους, της

διαπίστωσης ότι συντρέχουν οι πραγματικές και νομικές καταστάσεις ενόψει των οποίων επιβάλλεται ή επιτρέπεται η έκδοση της πράξης κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών, τη διαπίστωση της συνδρομής και την εκτίμηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, καθώς και των σκέψεων του διοικητικού οργάνου που οδήγησαν στην έκδοση ή την άρνηση της έκδοσης της διοικητικής πράξης (βλ. σχετικά <https://www.prevedourou.gr>). Σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, το οποίο συμπυκνώνει στη διατύπωσή του την προϋπάρχουσα, μακρά νομολογιακή παράδοση σχετικά με το ζήτημα, η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου.

Η αιτιολογία είναι σαφής όταν καταγράφονται με διαυγή τρόπο οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου, με τη χρήση των κατάλληλων διατυπώσεων επί τη βάση των κανόνων της νεοελληνικής γλώσσας σε επίπεδο γραμματικής και συντακτικού (λεκτική λειτουργία). Στη διοικητική πράξη πρέπει να γίνεται μνεία συγκεκριμένων στοιχείων που στηρίζουν το συμπέρασμά της (ορισμένος χαρακτήρα της αιτιολογίας, ΣτΕ 3692/2001, 4223/2000). Δεν πρέπει να περιορίζεται στην επανάληψη στερεότυπων εκφράσεων που προέρχονται από τον νόμο που διέπει την υπόθεση (ΣτΕ 2584/2001) ούτε να στηρίζεται σε αντιφατικά στοιχεία (ΣτΕ 941/1989, Ολ 3158/1976).

Η αιτιολογία είναι ειδική όταν δεν είναι γενική και αόριστη, όταν, δηλαδή, όλα τα στοιχεία της αναφέρονται στη συγκεκριμένη περίπτωση που ρυθμίζεται με την πράξη. Πρόσθετα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ειδικότητας σε σχέση με τη σαφήνεια εντοπίζονται όταν ανακύπτει η ανάγκη να διατυπώσει το διοικητικό όργανο πρόσθετες σκέψεις. Επομένως, στοιχεία της αιτιολογίας αποτελούν το νόμιμο έρεισμα της πράξης, δηλαδή, η αναφορά των απρόσωπων κανόνων δικαίου που προβλέπουν την έκδοσή της, η τυχόν ερμηνεία τους, οι νόμιμες προϋποθέσεις που έχουν διαπιστωθεί, η ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών καταστάσεων, ο τυχόν απαιτούμενος νομικός χαρακτηρισμός τους καθώς και τα κριτήρια και οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου σχετικά με την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας. Μόνο στην περίπτωση διαπίστωσης έλλειψης των ως άνω στοιχείων, η προσβαλλόμενη απόφαση θα ήταν αναιτιολόγητη ή δεν θα

είχε νόμιμη αιτιολογία (βλ. Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμ. 2, 13η έκδ., ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, αριθμ. 516-518). Πράξη, δε, που δεν έχει εξετάσει ουσιώδη ισχυρισμό που υποβλήθηκε είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη (ΣΤΕ 2418/1976, 1061/1981).

36. Επειδή, κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι πράξεις διακριτικής ευχέρειας υπάγονται στην κατηγορία των φύσει αιτιολογητέων πράξεων, δηλαδή εκείνων των οποίων ο έλεγχος είναι αδύνατος ή ατελής χωρίς την αναφορά των λόγων που τις στήριξαν (βλ. συναφώς Π. Δαγτόγλου, *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, ό.π., αρ. περ. 642' Β. Καψάλη, «Η αιτιολογία ως ουσιώδης τύπος των ατομικών διοικητικών πράξεων: μια υποβαθμισμένη διαδικαστική εγγύηση», *ΕφημΔΔ* 4/2010, σελ. 568 (σελ. 571 επ.), ομοίως Μ. Στασινόπουλο, *Δίκαιον των Διοικητικών Πράξεων*, Αθήνα, 1982, σ. 341, ο οποίος εύστοχα αναφέρει ότι «ο επί της αιτιολογίας έλεγχος συνιστά γνήσιο έλεγχο της διακριτικής εξουσίας» και διευκρινίζει πως «η διείσδυση του ελέγχου εντός της ουσιαστικής ορθότητας της αιτιολογίας και, επομένως, του πορίσματος που προέκυψε από την άσκηση της διακριτικής εξουσίας, δεν σημαίνει έλεγχο της σκοπιμότητας αυτού, αλλά αναζήτηση της ενδεχόμενης ασυμφωνίας αυτού προς τα άκρα όρια της διακριτικής εξουσίας» σελ. 381 ο.π).

37. Επειδή, εάν κάποιος διαγωνιζόμενος προβάλει ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής υπερβολικά χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζομένου, γεννάται υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών αυτών ισχυρισμών διαλαμβάνοντας ειδικά αιτιολογημένη κρίση σχετικά με το εάν η επίμαχη οικονομική προσφορά είναι ή όχι ασυνήθιστα χαμηλή (βλ. ΣΤΕ 4249/2010, 3546/2009, ΕπΑνΣΤΕ 295/2011, 1260, 41/2010, 815, 747, 127/2009, 1079, 1069/2009, 866, 187, 45/2008, ΔΕΦΑΘ (ακυρωτικό) 1528/2014, και Ε.Σ. VI Τμ. 70/2012, 3202, 2235, 2234, 2232, 2090, 584/2011, 3678, 3355, 3134/2009 και μεταξύ άλλων Απόφαση ΑΕΠΠ 726/2018 σκ.47 Εισηγήτρια Χ. Ζαράρη).

38. Επειδή, λόγω της φύσης της προσφυγής, που εντάσσεται στο πλέγμα των ενδικοφανών προσφυγών, καθίσταται δυνατή και η κατ' ουσίαν επανεξέταση της υπόθεσης, δηλαδή η νέα έρευνα και η διαφορετική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών (ΣτΕ 2971/1989), αν και η ΑΕΠΠ διαθέτει μόνο ακυρωτική εξουσία σε αντίθεση με τον κανόνα των προδικαστικών προσφυγών όπου το αρμόδιο όργανο προς το οποίο ασκείται μπορεί να ακυρώσει εν όλω ή εν μέρει την πράξη ή να την τροποποιήσει για λόγους ουσίας (βλ. Επαμεινώνδας Π. Σπηλιωτόπουλος, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Νομική Βιβλιοθήκη, Τόμος 1, 15η Έκδοση, 2017, σελ 229) .

39. Επειδή, ειδικότερα, ως έχει κριθεί, σε περίπτωση αποδοχής της προδικαστικής προσφυγής, η ΑΕΠΠ ακυρώνει την προσβαλλόμενη πράξη της αναθέτουσας αρχής ή την επίδικη παράλειψή της και αναπέμπει την υπόθεση στην αναθέτουσα αρχή, προκειμένου η τελευταία να προβεί στην οφειλόμενη ενέργεια, συμμορφούμενη προς την απόφαση της ΑΕΠΠ, η οποία δεν έχει εξουσία ούτε να τροποποιήσει την προσβαλλόμενη πράξη ούτε να προβεί η ίδια στην οφειλόμενη ενέργεια, καθ' υποκατάσταση της αναθέτουσας αρχής (βλ. ΕΑ ΣτΕ 54/2018, σκέψη 8 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

40. Επειδή με τον πρώτο λόγο της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η οικονομική προσφορά του προσωρινού αναδόχου και ήδη β' παρεμβαίνοντος υπολείπεται σε επίπεδο νομίμων κρατήσεων, βάσει των οριζόμενων στη διακήρυξη, καθόσον το συνολικό ποσοστό των υπέρ τρίτων κρατήσεων, συμπεριλαμβανομένου του τέλους χαρτοσήμου και την επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ ανέρχεται σε 2,2274% ενώ στην προσφορά του το ποσό αυτό ανέρχεται σε 2,1516%. Ως δε ισχυρίζεται, το ποσοστό είναι μικρότερο και από το ποσοστό 2,1554% που θα προέκυπτε αν η διακήρυξη εξαιρούσε από το τέλος χαρτοσήμου και την επ' αυτού εισφορά ΟΓΑ, την εισφορά 2% υπέρ των Οργανισμών Ψυχικής Υγείας.

Η αναθέτουσα αρχή ουδέν συγκεκριμένο αναφέρει επ' αυτού.

Ο παρεμβαίνων β' ισχυρίζεται ότι ο υπολογισμός που πραγματοποιείται από τον προσφεύγοντα δεν συνάδει με τους όρους της διακήρυξης και του νόμου, ισχυρίζεται, ειδικότερα, κατόπιν παράθεσης αναλυτικών μαθηματικών υπολογισμών, ότι το συνολικό ποσοστό των οικείων κρατήσεων ανέρχεται σε 2,1515864% και όχι σε 2,2274% καθόσον στην εισφορά 2% υπέρ των Οργανισμών Ψυχικής Υγείας δεν επιβάλλεται τέλος χαρτοσήμου και επ' αυτού εισφορά ΟΓΑ.

41. Επειδή, η κράτηση 2% υπέρ των οργανισμών ψυχικής υγείας (2% επί της αξίας του τιμολογίου της σύμβασης μετά την αφαίρεση του ΦΠΑ και κάθε άλλου παρακρατούμενου ποσού υπέρ τρίτων), εισηχθη με το άρθρο 3 παρ. ββ (μετά την αναρίθμηση μέσω του Ν. 3846/2010, άρθρο 24) εδάφιο ε του Ν. 3580/2007 και επανεμφανίζεται στο άρθρο 24§6 Ν. 3846/2010. Περαιτέρω, προβλέπεται ότι ο τρόπος και η διαδικασία είσπραξης και απόδοσης στον Κρατικό Προϋπολογισμό της ως άνω κράτησης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Κατ' εξουσιοδότηση της ως άνω διάταξης, εκδόθηκε η με αρ. ΚΥΑ ΔΥ6/οικ. 36932/2009 (Β 545) "Παρακράτηση ποσοστού 2% κατά την εξόφληση των τιμολογίων των συμβάσεων, προμ. & υπηρεσιών υγείας" "Άρθρο ΜΟΝΟ 1. Η παρακράτηση ποσοστού 2% επί της αξίας των τιμολογίων των συμβάσεων των προμηθειών και υπηρεσιών υγείας μετά την αφαίρεση του Φ.Π.Α. και κάθε άλλου παρακρατούμενου ποσού υπέρ τρίτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3, του ν. 3580/2007, θα γίνεται από το Τμήμα Οικονομικής Διαχείρισης Προμηθειών και Υπηρεσιών από Ασφαλιστικούς Οργανισμούς της Επιτροπής Προμηθειών Υγείας. 2. Τα παρακρατούμενα ποσά κατατίθενται το πρώτο δεκαήμερο του επόμενου από την παρακράτηση μήνα, με μέριμνα και ευθύνη του Προέδρου της Ε.Π.Υ., στην Τράπεζα της Ελλάδος σε πίστωση του λογαριασμού Ν. 200 "Ελληνικό Δημόσιο - Συγκέντρωση εισπράξεων και πληρωμών". Η εντολή κατάθεσης ή μεταφοράς θα κοινοποιείται στην 24η Διεύθυνση Λογαριασμών του Δημοσίου του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους για την εμφάνιση, ύστερα από την αναγγελία της Τράπεζας της Ελλάδος, των

κατατιθεμένων ποσών στον Κ.Α. Εσόδου 3824 "Κράτηση 2% κατά την εξόφληση επί των τιμολογίων των συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών υγείας από την Επιτροπή Προμηθειών Υγείας (άρθρο 3, ν. 3580/2007)" του κρατικού προϋπολογισμού. 3. Τα ανωτέρω ποσά, μετά την εμφάνισή τους στα έσοδα του προϋπολογισμού, εγγράφονται ως πιστώσεις στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης υπό Κ.Α. Εξόδου 5225 "Κεφάλαιο Κοινωνικής και Ανθρωπιστικής Αντίληψης άρθρου 3 ν. 3580/2007". Επί του ζητήματος της κράτησης βλ. και το με αρ. πρωτ. 445/28.01.2013 έγγραφο της Επιτροπής Προμηθειών Υγείας (ΕΠΥ) με θέμα «Επικαιροποίηση της Κωδικοποίησης των κρατήσεων που πρέπει να παρακρατούν οι Φορείς του άρθρου 9 του Ν.3580/2007, στις προμήθειες υλικών, υπηρεσιών και φαρμάκων των Προγραμμάτων Προμηθειών και Υπηρεσιών Υγείας (Π.Π.Υ.Υ.)» .

Περαιτέρω, κατόπιν σχετικού ερωτήματος της Εισηγήτριας βάσει του άρθρου 12 παρ. 3 του π/δ/τος 39/2017, στην αρμόδια Διεύθυνση της ΑΑΔΕ (Έμμεσης Φορολογίας) αναφορικά με το εάν η κράτηση 2% υπέρ Οργανισμών Ψυχικής Υγείας που επιβάλλεται σε κάθε περίπτωση διακήρυξης ή σύναψης σύμβασης από Φορείς που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας, υπόκειται σε τέλος χαρτοσήμου και επ' αυτού ΟΓΑ Χαρτοσήμου, κατόπιν παράθεσης της ως άνω διάταξης θέσπισης της επίμαχης κράτησης, ομοίως της ως άνω κατ' εξουσιοδότηση της εκδοθείσας ΚΥΑ (με τη σύμπραξη Υπουργού Υγείας και Υπ. Οικονομικών) και του με αρ. πρωτ. 445/28.01.2013 εγγράφου της ΕΠΥ, ελήφθη η κάτωθι απάντηση: «Δεδομένου ότι η παρακράτηση 2% κατά την εξόφληση των τιμολογίων των συμβάσεων των προμηθειών και υπηρεσιών υγείας του αρ. 3 του ν. 3580/2007 αποτελεί έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού (ΚΑΕ 3824), η διάταξη του Κώδικα Χαρτοσήμου (Π.Δ. της 28 Ιουλίου 1931 - ΦΕΚ 239Α/1931) που τυγχάνει εφαρμογής είναι η παράγραφος 19 του άρθρου 15 του Κώδικα: «(2%). Εκάστη απόδειξις εκδιδόμενη παρά του Δημοσίου Ταμείου και δια πληρωμένη ενεργουμένην δια το Δημόσιον Ταμείον, εφόσον δια την πληρωμένη ταύτην δεν προβλέπεται υπό άλλων διατάξεων του παρόντος νόμου βαρύτερον ή ελαφρότερον αναλογικόν ή πάγιον τέλος ή ατέλεια. ΕΙΣ ΤΟ ΕΝ ΛΟΓΩ ΤΕΛΟΣ ΔΕΝ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΤΑ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΦΟΡΩΝ ΕΝ ΓΕΝΕΙ,

ΤΕΛΩΝ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ, ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΜΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ, ΔΙΑ ΤΕ ΤΟ ΠΟΣΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΟΦΕΙΛΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΥΧΟΝ ΠΡΟΣΑΫΞΗΣΙΝ Ή ΤΟ ΠΡΟΣΤΙΜΟΝ Ή ΤΟΚΟΥΣ Κ.ΛΠ. Ομοίως δεν υπόκεινται εις το εν λόγω τέλος τα, δι' ειδικού εντύπου του Δημοσίου, εισπραττόμενα πάσης φύσεως έσοδα τούτου.» Επομένως εφόσον η συγκεκριμένη κράτηση, η οποία σύμφωνα με την ΔΥ6α/οικ. 36932/2009 (ΦΕΚ 545Β'), μετά την εμφάνιση της ως έσοδο στον Προϋπολογισμό εγγράφεται ως πίστωση στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας υπό ΚΑ Εξόδου 5225, έχει τον χαρακτήρα του «δικαιώματος» ή της «εισφοράς» υπέρ του Δημοσίου, τότε καλώς δεν κρατείται χαρτόσημο στις συγκεκριμένες κρατήσεις, όπως φαίνεται να προκύπτει και από το σχετικό έγγραφο του Υπουργείου Υγείας που μας προσκομίσατε (έγγραφο Υπ.Υγείας/445/28-1-2013 και 7/2-1-2012 «Επικαιροποίηση της κωδικοποίησης των κρατήσεων που πρέπει να παρακρατούν οι φορείς του άρ. 9 του ν. 3580/2007», όπου δεν γίνεται σχετική μεία για επιβολή χαρτοσήμου σε αντίθεση με άλλες περιπτώσεις (π.χ. κράτηση υπέρ ΜΤΠΥ). Για τη φύση και τον χαρακτήρα της κράτησης αυτής, αρμόδιο να το κρίνει είναι το Υπουργείο Υγείας στο οποίο μπορείτε να απευθυνθείτε». Σημειώνεται ότι ταυτόχρονα με την ....., η Εισηγήτρια απευθύνθηκε στο Υπουργείο Υγείας, με όμοιο μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αλλά δεν ελήφθη απάντηση, δύναται ωστόσο, να θεωρηθεί ότι το Υπουργείο Υγείας δια της ΕΠΥ είχε ήδη τοποθετηθεί επί του ζητήματος μη επιβολής των επίμαχων τελών χαρτοσήμου και ΟΓΑ χαρτοσήμου επί του 2%, δια του με αρ. πρωτ. Υπ.Υγείας/445/28-1-2013 εγγράφου του, δοθέντος ότι ο Κώδικας Τελών και η πρόβλεψη περί επιβολής του τέλους χαρτοσήμου και επακολούθως χαρτοσήμου υπέρ ΟΓΑ, προϋπήρχαν του ν. 3580/2007 και της κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσας ως άνω ΚΥΑ, εξάλλου στο ως άνω έγγραφο της ΕΠΥ (28.01.2013), το τέλος χαρτοσήμου και το επ' αυτού χαρτόσημο ΟΓΑ, ρητά περιλαμβάνονται και επιβάλλονται σε έτερες κρατήσεις αλλά όχι στο 2% υπέρ ψυχικής υγείας, ούτε όμως ο προσφεύγων επικαλείται διάταξη νόμου που υπαγορεύει την επιβολή του.

42. Επειδή, σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης ρητά αναγράφεται ότι (άρθρο 2.4.4) «στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις ως και

κάθε άλλη επιβάρυνση», ομοίως ότι (άρθρο 5.1.2) «ο Ανάδοχος βαρύνεται: α) με κράτηση 0,07 η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης υπέρ της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (πρβλ. άρθρο 4 του ν. 4013/2011), β) Κράτηση ύψους 0,02% υπέρ του Δημοσίου - Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας, εκτός ΦΠΑ, της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής (πρβλ. παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016), γ) κράτηση 0,06% η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης υπέρ της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (πρβλ. άρθρο 350 παρ. 3 του ν. 4412/2016) και δ) 2% υπέρ των Οργανισμών Ψυχικής Υγείας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (μετά την αφαίρεση όλων των παραπάνω κρατήσεων πλην του φόρου), αλλά και ότι «Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20%». Επομένως, αφενός λαμβάνοντας υπόψη τα αναγραφέντα στην προηγούμενη σκέψη, αφετέρου, ότι στη διακήρυξη δεν αναγράφεται ότι το σύνολο των ανωτέρω υπέρ τρίτων κρατήσεων υπόκειται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20%, δηλαδή ότι περιλαμβάνεται και το 2% υπέρ ψυχικής υγείας, ο μέσος επιμελής υποψήφιος ο οποίος δραστηριοποιείται στην παροχή προμηθειών/υπηρεσιών υγείας σε Φορείς του άρθρου 9 του 3580/07, ευλόγως δεν θα προέβαινε κατ' εφαρμογή του ν. 3580/2007 στον συνυπολογισμό τους (ενν. τέλος χαρ/μου και ΟΓΑ χαρ/σου), ως άλλωστε ευχερώς προκύπτει και από τον αριθμό των προσφερόντων κατά των οποίων στρέφεται ο προσφεύγων για τον ίδιο λόγο. Συνεπώς, οι προσφέροντες κατά τον υπολογισμό της οικονομικής προσφοράς τους, δεν όφειλαν να συμπεριλάβουν το τέλος χαρτοσήμου και την επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ, ως αβασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων.

43. Επειδή, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, ο β' παρεμβαίνων, και ήδη προσωρινός ανάδοχος δεν υπολόγισε τέλος χαρτοσήμου και της επ αυτού

εισφοράς υπέρ ΟΓΑ επί της κράτησης 2% υπέρ Οργανισμών Ψυχικής Υγείας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και εν προκειμένω ορθώς. Επομένως, σε συνέχεια των αναγραφόμενων στην προηγούμενη σκέψη (σκ. 42), απορρίπτονται οι οικείοι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος και γίνονται δεκτοί οι ισχυρισμοί του παρεμβαίνοντος β'. Αναφορικά με τον επάλληλο ισχυρισμό του προσφεύγοντος ότι το ποσοστό συνολικών κρατήσεων του β' παρεμβαίνοντος είναι μικρότερο και από το ποσοστό 2,1554% που θα προέκυπτε αν η διακήρυξη εξαιρούσε από το τέλος χαρτοσήμου και την επ' αυτού εισφορά ΟΓΑ, την εισφορά 2% υπέρ των Οργανισμών Ψυχικής Υγείας 2,1516%, απορρίπτεται ως αβάσιμος καθόσον σε ουδένα σημείο της διακήρυξης δεν προβλέπεται ότι οι κρατήσεις θα πρέπει να υπολογίζονται με ακρίβεια τρίτου δεκαδικού ψηφίου, εξου και προκύπτουν μικροδιαφορές.

44. Επειδή, περαιτέρω ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι το συνολικό ποσό που προβλέπεται για διοικητικό κόστος στην προσφορά του β' παρεμβαίνοντος είναι 2.340 ευρώ, το οποίο είναι εξαιρετικά χαμηλό για το συγκεκριμένο έργο και δεν καλύπτει το πραγματικό διοικητικό κόστος αλλά και ότι ουσιαστικά είναι ανύπαρκτο. Ισχυρίζεται ειδικότερα, ότι μόνο τα έξοδα δημοσίευσης είναι 349,68€ και το ..... για τους 100 υπαλλήλους που δηλώνει στην προσφορά του είναι 2000€ (100 άτομα x 20€/άτομο). Επίσης, ισχυρίζεται ότι προκύπτει αρνητικό ποσό, αν σε αυτά προστεθούν και έξοδα όπως αυτά της προμήθειας των εγγυητικών, τα έξοδα του ασφαλιστηρίου και άλλα έξοδα που εμπεριέχονται στο διοικητικό κόστος. Ομοίως, ισχυρίζεται ότι το συνολικό κόστος για τα αναλώσιμα που προσφέρει, δεν είναι καθόλου εύλογο και πραγματικό αλλά μηδαμινό έχοντας υπολογίσει ΜΟΝΟ το ποσό των 3.510€ ευρώ για το σύνολο του έργου.

Η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται ότι ο υπολογισμός του διοικητικού κόστους από τον προσωρινό ανάδοχο κρίνεται εύλογος ενώ και τα ποσά που δηλώνονται στην προσφορά του είναι αποδεκτά, σύμφωνα και με προηγούμενες διαγωνιστικές διαδικασίες. Συνεπώς, οι αντίθετοι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας είναι νομικά αβάσιμοι αλλά και ότι δοθέντος ότι έχει υπολογίσει

Αριθμός απόφασης : 417/2020

το διοικητικό κόστος στο ποσό των 2.340,00 ευρώ, το οποίο αιτιολογείται πλήρως στο περιεχόμενο της προσφοράς του με τα έξοδα δημοσίευσης να ανέρχονται στο ποσό των 282,00 ευρώ και το κόστος του ..... σε 2.000,00 ευρώ, το υπολειπόμενο ποσό είναι εύλογο για τα υπόλοιπα έξοδα που συνθέτουν το διοικητικό κόστος (έκδοση εγγυητικών καλής εκτέλεσης κλπ.), αλλά και ότι οι υπολογισμοί της προσφεύγουσας είναι εσφαλμένοι και αυθαίρετοι, δεδομένου ότι περιλαμβάνεται σε αυτούς και το κόστος για την έκδοση εγγυητικής συμμετοχής.

Ο β' παρεμβαίνων ισχυρίζεται ότι ο υπολογισμός του διοικητικού κόστους στο ποσό των 2.340,00 ευρώ συντίθεται από το ποσό των 2.000,00 ευρώ που αφορά στον ....., από τα έξοδα δημοσιεύσεων που βαρύνουν τον ανάδοχο, τα οποία στην παρούσα σύμβαση ανέρχονται στο ποσό των 282,00 ευρώ. Συνεπώς, ισχυρίζεται ότι το κόστος για τις υπόλοιπες διοικητικές υποχρεώσεις που προκύπτουν από την σύναψη της σύμβασης υπερκαλύπτεται από το ποσό που υπολείπεται κατόπιν της αφαίρεσης των δυο ως άνω ποσών, (έξοδα δημοσίευσης και ..... - 2.282,00 ευρώ) και του υπολογισμού του διοικητικού κόστους από την εταιρεία μας (2.340,00 ευρώ), με αποτέλεσμα την πληρότητα και νομιμότητα της προσφοράς του και τούτο διότι, αναφορικά με το ασφαλιστήριο ισχυρίζεται ότι διαθέτει σύμβαση ασφαλιστικής κάλυψης, η οποία προϋπάρχει και καλύπτει κατά πολύ τα ζητούμενα της διακήρυξης διότι τον καλύπτει με ποσό ασφαλιστικής κάλυψης 3.000.000,00 ευρώ, ήτοι δεν αποτελεί δαπάνη που βαρύνει το διοικητικό κόστος της επίμαχης σύμβασης, αναφορικά με τα έξοδα για την έκδοση εγγυητικής επιστολής συμμετοχής ισχυρίζεται ότι δεν περιλαμβάνονται στο διοικητικό κόστος, καθώς η έκδοση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής προηγείται της σύναψης της σύμβασης, με αποτέλεσμα να μην περιλαμβάνεται στα έξοδα που συνθέτουν το διοικητικό κόστος.

45. Επειδή, δεν επιβάλλεται στην αναθέτουσα αρχή η υποχρέωση να προβεί αυτεπαγγέλτως σε διεξοδική ανάλυση της συνθέσεως κάθε προσφοράς προκειμένου να διαπιστώσει ότι αυτή δεν αποτελεί ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά ή ότι το διοικητικό κόστος είναι εύλογο. Ωστόσο, εάν κάποιος

διαγωνιζόμενος προβάλλει ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί των ανωτέρω, εκ μέρους άλλου διαγωνιζομένου, γεννάται υποχρέωση της Διοίκησης να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιαστών αυτών ισχυρισμών διαλαμβάνοντας ειδικά αιτιολογημένη κρίση. Επομένως, η Αναθέτουσα Αρχή όφειλε να κρίνει ειδικά περί του ευλόγου ή μη των περιλαμβανόμενων στην οικονομική προσφορά του παρεμβαίνοντος διοικητικού κόστους παραθέτοντας ειδική προς τούτο αιτιολογία, ύστερα από εκτίμηση όχι απλώς μόνο του εκ μέρους του προσφεύγοντος ισχυρισμών αλλά και της λυσιτέλειας των αναγκαίων διευκρινήσεων, κατόπιν προσκλήσεως του παρεμβαίνοντος (βλ. κατ' αναλογία σκ.8 1737/2014 ΔΕΦ ΑΘ (ΑΚΥΡ)).

46. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρ. 365 παρ. 1 ως ισχύει, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να διαβιβάσει στην ΑΕΠΠ της απόψεις της επί της προσφυγής παραθέτοντας αρχική ή συμπληρωματική –και εν προκειμένω ειδική και εμπειριστατωμένη- αιτιολογία της προσβαλλόμενης με την προδικαστική προσφυγή πράξης, πράγμα που δεν έπραξε, ως εναργώς προκύπτει από τις υποβληθείσες απόψεις της και εν γένει από τον οικείο φάκελο. Δεν συνιστά δε ειδική αιτιολογία το γεγονός ότι το διοικητικό κόστος είναι εύλογο, ούτε αντικρούει τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος προβάλλοντας συγκεκριμένα στοιχεία που αποδεικνύουν την αβασιμότητά τους, ίδια δε περί εκ μέρους του παρεμβαίνοντος υποβολής οικονομικής προσφοράς με αρνητικό σχεδόν διοικητικό κόστος. Ειδικότερα, παρότι ουδείς αμφισβητεί ότι κόστος υπέρ .....είναι 2.000€ και το κόστος δημοσιεύσεων που βαρύνει τον ανάδοχο είναι 282€ πλέον ΦΠΑ, ήτοι συνολικά 2.282€, άνευ ΦΠΑ με απλό μαθηματικό υπολογισμό προκύπτει ότι υπολείπονται 58€ για την κάλυψη του διοικητικού κόστους σύμβασης στην οποία θα απασχοληθούν 100 καθαριστές/καθαρίστριες προϋπολογιζόμενης δαπάνης 950.000€, διάρκειας 1 έτους, ποσό το οποίο η αναθέτουσα αρχή απλά θεωρεί εύλογο. Περαιτέρω, ακόμη και εάν ήθελε υποτεθεί ότι η έκδοση εγγυητικής επιστολής συμμετοχής δεν προσμετράται στο διοικητικό κόστος, ουδέν σχετικό αναφέρεται, από την αναθέτουσα αρχή για το κόστος έκδοσης και διατήρησης της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης που

επιβαρύνουν την εκτέλεση της σύμβασης (βλ. άρθρο 4.1 της διακήρυξης και ΔΕφΘεσ 197/2016, ΔΕφΘεσ (αναστ) 42/2015, πρβλ. ΣΤΕ 3439/2014). Σημειώνεται ότι, ούτε και ο ίδιος ο παρεμβαίνων ισχυρίζεται ότι δεν επιβαρύνεται με σχετικό κόστος έκδοσης εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης, ή/και του κόστους προμήθειας της, μόνο δε το κόστος έκδοσης εγγυητικής επιστολής σύμφωνα με τα επίσημα τιμολόγια προμηθειών που είναι αναρτημένα στους διαδικτυακούς τόπους των συστημικών τραπεζών δεν μπορεί να είναι κατώτερο από 40€, χωρίς να υπολογισθεί το κόστος διατήρησης αλλά ούτε και το ύψος της εγγυητικής επιστολής, αναφορικά με την σύμβαση ασφαλιστικής κάλυψης, την οποία ισχυρίζεται ο παρεμβαίνων ότι ούτως ή άλλως διαθέτει και καλύπτει κατά πολύ τα ζητούμενα της διακήρυξης, ουδόλως αναφέρεται συγκεκριμένα, στο ύψος του ποσού των σχετικών δεσμεύσεων το οποίο έχει αναλάβει στο πλαίσιο έτερων συμβάσεων, ήτοι ουδόλως προκύπτει ότι πράγματι επαρκεί και η αναθέτουσα αρχή επ' αυτού ουδέν αναφέρει. Δηλαδή, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, με απλούς μαθηματικούς υπολογισμούς προκύπτει ότι το διοικητικό κόστος του προσωρινού αναδόχου είναι αρνητικό. Επομένως, η αναθέτουσα αρχή κατά τα ως άνω εκτεθέντα, προεχόντως, δεν αιτιολόγησε νομίμως και σύμφωνα με το άρθρο 17 του ΚΔΔιαδ την προσβαλλόμενη, καθόσον για την κρίση επί του ανύπαρκτου έως αρνητικού διοικητικού κόστους κατόπιν υποβολής ουσιαστικών και συγκεκριμένων αιτιάσεων συμμετέχοντος, δεν αρκεί να παρατίθεται γενική και αόριστη αιτιολογία, αλλά σαφής, ειδική και πλήρης με την οποία θα απαντούσε στους οικείους ισχυρισμούς κατόπιν ουσιαστικής εκτίμησής τους προκειμένου να καταστεί δυνατός ο έλεγχος της άσκησης των άκρων ορίων της διακριτικής της ευχέρειας (βλ. σκ. 34 και 35 της παρούσας). Συνεπώς, η προσβαλλόμενη απόφαση αναφορικά με την προσφορά του β' παρεμβαίνοντος και ήδη προσωρινού μειοδότη, πρέπει να ακυρωθεί λόγω πλημμελούς αιτιολογίας ως προς το μέρος που αφορά στο 2^ο λόγο της προσφυγής. Σημειώνεται εν προκειμένω, ότι η ΑΕΠΠ, στα πλαίσια του ουσιαστικού της ελέγχου, δεν δύναται να ελέγξει τα άκρα όρια της διακριτικής ευχέρειας αναθέτουσας αρχής, δοθέντος ότι κατά τα ως άνω, δεν υφίσταται νόμιμη αιτιολογία της προσβαλλόμενης

απόφασης ως διαμορφώθηκε με τις υποβληθείσες απόψεις της επί της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής, σχετικά με την κρίση της για τους λόγους που η προσφορά του β' παρεμβαίνοντος περιέχει εύλογο διοικητικό κόστος, ούτε όμως μπορεί να καλέσει αυτόν σε διευκρινήσεις και να κρίνει υποκαθιστώντας την αναθέτουσα αρχή εάν παρότι το κόστος ενδεχομένως δεν είναι εύλογο, δύναται να εκτελέσει τη σύμβαση. Τα ανωτέρω, ως προς την έλλειψη αιτιολογίας, ισχύουν και για τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος αναφορικά με το κόστος αναλωσίμων.

47. Επειδή, αναφορικά με την προσφορά του α' παρεμβαίνοντος ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι το συνολικό ποσό των υπέρ τρίτων κρατήσεων που υπολογίζεται, υπολείπεται του νομίμου ήτοι του 2,2274% που ορίζει η διακήρυξη, καθόσον παρακράτησε 2,1523% το οποίο ποσοστό είναι μικρότερο και από το ποσοστό 2,1554% που θα προέκυπτε αν η διακήρυξη εξαιρούσε από το τέλος χαρτοσήμου και την επ' αυτού εισφορά ΟΓΑ την εισφορά 2% υπέρ των Οργανισμών Ψυχικής Υγείας.

Η αναθέτουσα αρχή ουδέν αναφέρει.

Ο α' παρεμβαίνων ισχυρίζεται ότι ορθά υπολόγισε την κράτηση υπέρ ψυχικής υγείας σε ποσοστό 2% χωρίς την επιβάρυνση με τέλος χαρτοσήμου και ΟΓΑ χαρ/μου και επικαλείται το από 7/2/1/2012 έγγραφο του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με θέμα «Κωδικοποίηση των κρατήσεων που πρέπει να παρακρατούν οι Φορείς του άρθρου 9 του 3580/07, και επισυνάπτει ένταλμα πληρωμής στο οποίο η κράτηση του 2% υπέρ ψυχικής υγείας δεν επιβαρύνεται με χαρτόσημο 3% και ΟΓΑ χαρτοσήμου 20%.

48. Επειδή, ισχύουν, *mutatis mutandis* τα αναγραφόμενα στις 41 έως 43 της παρούσας, απορρίπτονται οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος και γίνονται δεκτοί οι ισχυρισμοί του α' παρεμβαίνοντος.

49. Επειδή, ο προσφεύγων ισχυρίζεται περαιτέρω, ότι οι ψηφιακές υπογραφές σε όλα τα έγγραφα της οικονομική προσφοράς του α' παρεμβαίνοντος δεν φέρουν ασφαλή χρονοσήμανση από αναγνωρισμένο

πάροχο υπηρεσιών χρονοσήμανσης όπως όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τους όρους τις διακήρυξης στις σελίδες 22-23.

Η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται ότι ούτε από τις επικαλούμενες διατάξεις της διακήρυξης ούτε από τον Νόμο προκύπτει η υποχρέωση του συμμετέχοντος στο διαγωνισμό όπως, επιπλέον, της προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής εφοδιαστεί και με πιστοποιημένες υπηρεσίες χρονοσήμανσης, που συμπληρώνουν αυτή. Και ναι μεν τεχνικά είναι δυνατόν η προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή να είναι διασυνδεδεμένη ειδικά με τον εθνικό χρόνο, προβαίνοντας στις κατάλληλες ρυθμίσεις κατά την εγκατάσταση των πιστοποιητικών ψηφιακής υπογραφής στον υπολογιστή του οικονομικού φορέα, θα μπορούσε δε να απαιτηθεί εάν το ζητούσε η διακήρυξη, αλλά, τέτοια υποχρέωση εκ του Νόμου και χωρίς να προβλέπεται στη διακήρυξη δεν μπορεί να επιβληθεί. Επικαλείται προς επίρρωση των ισχυρισμών της σχετικές αποφάσεις ΑΕΠΠ.

Ο α' παρεμβαίνων επικαλούμενος το άρθρο 2.4.2.2. της διακήρυξης όπου ορίζεται ότι «ο χρόνος υποβολής της προσφοράς και οποιαδήποτε ηλεκτρονική επικοινωνία μέσω του συστήματος βεβαιώνεται αυτόματα από το σύστημα με υπηρεσίες χρονοσήμανσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 6 της ως άνω Υπουργικής Απόφασης», ισχυρίζεται ότι οι ηλεκτρονικές υπογραφές των εγγράφων που υπέβαλλε για την συμμετοχή του στο διαγωνισμό έχουν χορηγηθεί από πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης. Ομοίως, ισχυρίζεται ότι η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης φορέα πιστοποιημένου από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένου με τον εθνικό χρόνο αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των υπηρεσιών χρονοσήμανσης του φορέα προς το χρήστη (εταιρείας), η οποία διαβιβάζεται στο χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, με κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου με βέβαιη χρονολογία αλλά και ότι η αναθέτουσα αρχή δεν πρέπει να εφαρμόζει πρόσθετες απαιτήσεις που ενδέχεται να εμποδίσουν τη χρήση των ψηφιακών

υπογραφών από τον προσφέροντα σε περίπτωση προσφοράς που υπογράφεται με την υποστήριξη αναγνωρισμένου πιστοποιητικού που περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης.

50.Επειδή, στις διατάξεις της διακήρυξης, άρθρα 2.4.2.1-2.4.2.5 (βλ. σκ.30 της παρούσας), ρητά αναγράφεται ότι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς, απαιτείται να διαθέτουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της Υ.Α. 56902/215 “Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ)» (ΦΕΚ Β 1924/02.06.2017) και να εγγραφούν στο ηλεκτρονικό σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ- Διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr) ακολουθώντας την διαδικασία εγγραφής του άρθρου 5 της ίδιας Υ.Α. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 2.4.2.2, τόσο ο χρόνος υποβολής της προσφοράς και οποιαδήποτε ηλεκτρονική επικοινωνία μέσω του συστήματος βεβαιώνεται αυτόματα από το σύστημα με υπηρεσίες χρονοσήμανσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 9 της ως άνω Υπουργικής Απόφασης. Ειδικότερα, σε αντίθεση με τα όσα ισχυρίζεται αβασίμως ο προσφεύγων, ούτε από τις ως άνω διατάξεις της διακήρυξης ούτε από τον Νόμο προκύπτει η υποχρέωση του συμμετέχοντος στο διαγωνισμό όπως, επιπλέον, της ψηφιακής υπογραφής εφοδιαστεί και με πιστοποιημένες υπηρεσίες χρονοσήμανσης, που συμπληρώνουν την ψηφιακή υπογραφή. Και ναι μεν τεχνικά είναι δυνατόν η ψηφιακή υπογραφή να είναι διασυνδεδεμένη ειδικά με τον εθνικό χρόνο, προβαίνοντας στις κατάλληλες ρυθμίσεις κατά την εγκατάσταση των πιστοποιητικών ψηφιακής υπογραφής στον υπολογιστή του οικονομικού φορέα, θα μπορούσε δε να απαιτηθεί εάν το ζητούσε η διακήρυξη, πάντως, τέτοια υποχρέωση χωρίς να προβλέπεται στη διακήρυξη δεν μπορεί να επιβληθεί. Περαιτέρω, οι απαιτούμενες κατά τη διάταξη του άρθρου 9 της ΥΑ 56902/215 (ΦΕΚ Β' 1924/02.06.2017) όπως και

κατά τις αντίστοιχες διατάξεις της οικείας Διακήρυξης, διατυπώσεις περιχρονosήμανσης αφορούν στο χρόνο υποβολής των προσφορών των διαγωνιζομένων, στην οποία περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.), έτσι ώστε να εξακριβώνεται με ευχέρεια και ασφάλεια ότι καθεμία προσφορά υποβλήθηκε νομίμως στον εκάστοτε ακριβή χρόνο πριν από την ορισθείσα καταληκτική ημεροχρονολογία και ώρα υποβολής των προσφορών κάθε διαγωνισμού. Έτι, περαιτέρω, ρητά κατά τη διακήρυξη και τις διατάξεις στις οποίες παραπέμπει, η βεβαίωση που αυτόματα παρέχει το σύστημα για τη χρονοσήμανση του εγγράφου, καθιστά αυτό έγγραφο βέβαιης ημεροχρονολογίας χωρίς άλλη διατύπωση. Επομένως, από τη στιγμή που το έγγραφο-δικαιολογητικό συμμετοχής στο διαγωνισμό υποβάλλεται στον διαγωνισμό μέσω ΕΣΗΔΗΣ δεν μπορεί να προκύψει προβληματισμός ή αμφιβολία για τον χρόνο σύνταξης του εγγράφου σε σχέση με τον χρόνο υποβολής του, αφού βεβαιωθεί από το ίδιο το ΕΣΗΔΗΣ με τον τρόπο που προβλέπουν οι κείμενες διατάξεις, προσδίδει στο έγγραφο βεβαία ημεροχρονολογία. Σε κάθε περίπτωση, μέσω του ελέγχου της ψηφιακής υπογραφής από την αναθέτουσα αρχή δύναται να ανιχνεύεται ευχερώς όποια τυχόν ενδεχόμενη τροποποίηση του εγγράφου σε σχέση με το αρχικό, εν πάσει περιπτώσει δεν ισχυρίζεται ο προσφεύγων ότι το περιεχόμενο των επίμαχων εγγράφων που υπέβαλλε ο α' παρεμβαίνων αλλοιώθηκε με οποιονδήποτε τρόπο σε χρόνο μεταγενέστερο της υπογραφής τους (ad hoc ΑΕΠΠ 80/2018). Επομένως, γίνονται δεκτοί οι ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής και του α' παρεμβαίνοντος και απορρίπτονται ως αβάσιμοι, οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος.

51. Επειδή, ο προσφεύγων, αναφορικά με την προσφορά του τρίτου κατά σειρά μειοδότη, ήτοι του οικονομικού φορέα με την επωνυμία « .....», ...», ...», ισχυρίζεται κατ' αρχήν ότι, το συνολικό ποσό των υπέρ τρίτων κρατήσεων που υπολογίζεται στην οικονομική προσφορά του, ήτοι 2,1605% υπολείπεται του νομίμου. Επίσης, ισχυρίζεται ότι οι ψηφιακές υπογραφές σε όλα τα έγγραφα της οικονομικής του προσφοράς δεν φέρουν

ασφαλή χρονοσήμανση από αναγνωρισμένο πάροχο υπηρεσιών χρονοσήμανσης

Η αναθέτουσα αρχή επί του πρώτου ως άνω λόγου ουδέν αναφέρει, επί του δεύτερου εκτέθηκαν ανωτέρω.

52. Επειδή, ισχύουν, *mutatis mutandis*, αναφορικά με τον πρώτο λόγο τα αναγραφόμενα στις σκέψεις 41 έως 43 και 48 της παρούσας και απορρίπτονται οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος. Αναφορικά με τον 2^ο ως άνω λόγο, ισχύουν, ομοίως *mutatis mutandis*, τα αναγραφόμενα στη σκέψη 50 της παρούσας, και ομοίως απορρίπτονται οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος και γίνονται δεκτοί οι ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής.

53.Επειδή, τέλος, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι στην οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα με την επωνυμία « ....., ..., ...», το μηνιαίο προσφερόμενο τίμημα αν πολλαπλασιαστεί με τους δώδεκα μήνες δίνει αποτέλεσμα 748.737,36€ ($12 * 62.394,78 = 748.737,36€$) πολύ μεγαλύτερο από το συνολικό ετήσιο προσφερόμενο τίμημα της εταιρείας που είναι 717.757,32€ καθώς από αυτό λείπει το επιπλέον κόστος των Κυριακών.

Η αναθέτουσα αρχή ουδέν αναφέρει.

54. Επειδή, πράγματι σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, και την εκ μέρους του ως άνω οικονομικού φορέα υποβληθείσα προσφορά, οι ουσιαστικοί ισχυρισμοί του προσφεύγοντος είναι ορθοί. Ειδικότερα, σε περίπτωση παράλειψης συμπερίληψης απαιτούμενου ποσού στην οικονομική προσφορά που προβλέπεται από τη διακήρυξη και σε αναγκαστικής φύσεως διάταξη νόμου, η προσφορά πρέπει να απορρίπτεται (ΑΕΠΠ 191/2017, αλλά και Δ.Εφ. Αθηνών 126/2019 σκ. 7, 10, Δ.Εφ.Θεσ/νίκης 26/2019 σκ. 19, Δ.Εφ. Αθηνών 25/2019 σκ. 14, 18, 265/2016 σκ. 12). Εξάλλου, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος, προς συμπερίληψη τοιούτων ως άνω στοιχείων, απαιτούμενων να δηλωθούν κατά τον χρόνο κατάθεσης της

προσφοράς, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων στη σελ. 19 της προσφυγής του. Επομένως, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου η προσβαλλόμενη πάσχει ακυρότητας ως προς την αποδοχή της προσφοράς του οικονομικού φορέα με την επωνυμία « ....., ..., ...».

55. Επειδή γίνεται δεκτή η εισήγηση.

56.Επειδή κατόπιν των ανωτέρω η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή.

57. Επειδή η παρέμβαση του οικονομικού φορέα με την επωνυμία: α) « .....», πρέπει να γίνει δεκτή,
β) « .....» πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη και
γ) « .....», να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

58. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί στον προσφεύγοντα το παράβολο που κατέθεσε.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την προδικαστική προσφυγή.

Δέχεται την παρέμβαση παρέμβαση του οικονομικού φορέα με την επωνυμία: « .....», απορρίπτει την παρέμβαση των οικονομικών φορέων με την επωνυμία α) « .....» και β)« .....», κατά το σκεπτικό.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη πράξη ως προς την αποδοχή των οικονομικών φορέων με την επωνυμία «..... , ...» και « ....., ..., ...».

Αριθμός απόφασης : 417/2020

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε την 23 Μαρτίου 2020 και εκδόθηκε στις 13 Απριλίου 2020 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Μιχάλης Π. Σειραδάκης

Ελένη Χούλη